Politika 'da sanat * edebiyat

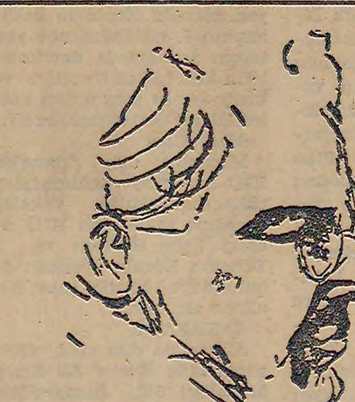

Büyük yazarımız, 30 yıl önce 2 Nisan 1948'de öldürülmüştü...

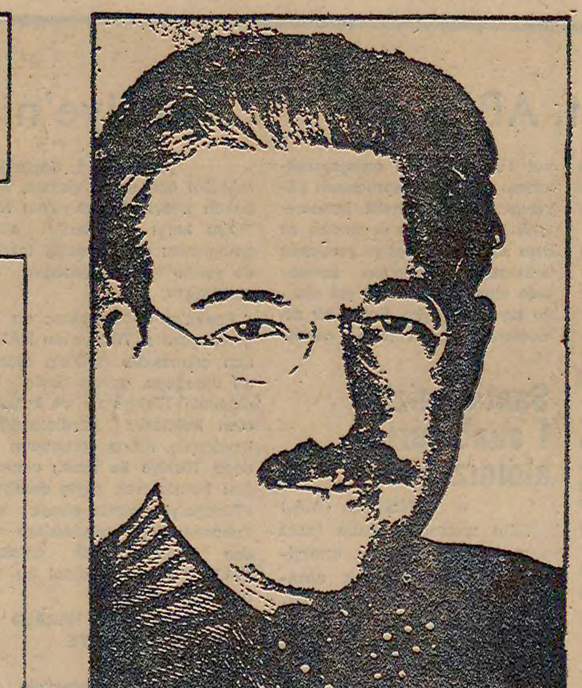

Sabahattin Ali yaşıyor

2 Nisan 1948 Edebiyatımızın seçkin yazarı, devrimci insan Sabahattin Ali'nin Kırklareli ormanlarında öldürüldüğü gündür.

Polisin, sağcı basının, faşistlerin korkunç saldırıları ve baskıları karşısında yurdunda yaşama olanağı kalmamış olan Sabahattin Ali 30 yıl önce öldürtülmüştü.

Faşizme göre Sabahattin Ali'nin suçu namuslu olmak, halkını sevmek, büyük bir yazar olmaktı.

Bakalım bu konuda Sabahattin Ali ne diyor:» Bugünün itibarlı kişileri gibi kese doldurmadık, makam peşinde koşmadık. İç ve dış bankalara para yatırmak, han, apartman sahibi olmak sağdan soldan vurmak ve milleti kasıp kavurmak emellerine kapılmadık. Bütün kavgamızda kendimiz için hiç bir şey istemedik.

Yalnız ve yalnız, bu yurdun bütün yükünü omuzlarında taşıyan milyonlarca insanın derdine derman olacak yolları araştırmak istedik.

«Bu ne affedilmez suçmuş meğer! Nerdeyse yoldan geçerken mide uşakları arkamızdan bağıracaklar:»

Görüyor musun şu haini! İlle de namuslu kalmak istiyor ve ahengimizi bozuyor.

«Çalmadan, çırpmadan, bize ekmeğimizi verenleri aç, bizi giydirenleri donsuz bırakmadan yaşamak istemek bu kadar güç, bu kadar mihnetli, hatta bu kadar tehlikeli mi olmalı idi?» (Ali Baba, 25.11.1974)

Böyle diyor işte Sabahattin Ali. Durumu bütün yalınlığıyla ortaya koyarak.

Ve 41 yaşında hikayemizin, romanımızın büyük ustası Sabahattin Ali en verimli çağında öldürtüldü.

Çağımızın her zaman doğrulanan bir gerçeği var. Faşistler, Katiller ölür.

Sabahattin Ali'ler yaşar.

Sabahattin Ali yaşayacak.

FIKIR VE KÜFUR

SABAHATTİN ALİ

Bir yıldanberi bu gazete- Bu fikirler yüzünden türlü hü de türlü fikirler ortaya attık. cumlara uğradık. Biz isterdik ki, bize hücum edenler, karşımıza, yani halkın önüne yine birtakım fikirlerle çıksınlar. Ne gezer! Onlar sadece sövmüşler, Gaziantep'den İstanbul'a, İzmir'den Samsun'a ve Çarşamba'ya kadar, yurdun dört bucağında çıkan bir sürü gazete ve dergide, aleyhimizde üç yüzden fazla yazı çıkmış. Hepsini gözden geçirdik. Bir tekinde olsun, bir tek fikrimiz bir tek satırımız ele alınıp çürütülmemiş. Sadece küfür edilmiş.

Biz demişiz ki: Bu memleketin istiklâli her şeyden üstündür. Milletin oluk gibi kan akıtarak kazandığı bu istiklâli siyasi oyunlara âlet edip, elden kaçırmayalım. Sömürücü devletlerin elinde oyuncak olmayalım....

Cevap vermişler: Hain, satılmış, bolşevik ajanı!...

Biz demişiz ki: Yabancı sermayeye imtiyazlar vermiyelim, memleketin malî ve askeri işlerine yabancılar burunlarını sokmasınlar. Hem soyuluruz, hem de bir dünya patırdısı çıkarsa, arada biz eziliriz.

Cevap vermişler: Demokrasi düşmanı, Moskova ağzı konuşan kızıl!...

Biz demişiz ki: Halkın selâmetini temin ile vazifelendirilmiş olanların siyaset oyunlarına katılmağa, halka zulmetmeğe, onu dövmeye ve halkın sırtına binmeğe, onu tabutluklara kapamağa hakları yoktur. Bunun önüne geçilsin.

Cevap vermişler: Bozguncu, devlet düşmanı, anarşist!..

Biz demişiz ki: Yıllardanberi arkası gelmiyen dalâvereler, arsa oyunları, memleket dışına para kaçırma rezaletleri, esrarı çözülmiyen cinayetler, millet malı soygunculukları alıp yürümüştür. Öteyanda, millet kara sapanın arkasında donsuz didiniyor. Bu gidişatın sonu hayra çıkmaz.

Cevap vermişler: Müfsid, tezvirci, komünist!...

Biz bir fikir ortaya atmışız, onlar bize cevap yerine küfür savurmuşlar...

Bu türlü bir mücadelenin zevkli olmadığı meydanda... Lâkin, yüreğimizi ferahlatan cihet şu ki, halk, o iyiyi kötüden, doğruyu eğriden ayırmakta hiç şaşmayan varlık, hep bizim tarafımızı tutuyor. Var olsun...

(Merhum Paşa, 1.11.1947) Etkenler» Kaya Özse

TYS, Sabahattin Ali'yi anma günü düzenliyor

Türkiye Yazarlar Sendikası (TYS) Sabahattin Ali'nin öldürülüşünün 30. yılı dolayısıyla 3 Nisan Pazartesi günü 18.00'de Harbiye Şehir Tiyatrosu'nda bir anma günü düzenleyecektir.

Anma töreninde konuşmacı olarak Aziz Nesin, Şükran Kurdakul, Asım Bezirci, Kemal Sülker, Demir Özlü, Atilla Özkırımlı katılacaklardır. Aydın Çeçen ve Kaya Tanyeri'nin Sabahattin Ali'nin hikâyesinden yaptıkları «Düşman» adlı filmin de gösterileceği törende Sennur Sezer, Aydın Hatipoğlu, Erdal Alova Sabahattin Ali'nin şiirlerinden seçmeler okuyacaklardır.

Sabahattin Ali niye öldürüldü?

NÂZIM HİKMET

«...........

Sabahattin Ali, «İçimizdeki Şeytan» adlı romanında, Türkiye faşistleri, ırkçıları ve pantürkistlerinin içyüzünü meydana çıkardı. Bu kitabın ortaya çıkması, büyük gürültülere sebep oldu. Faşist basını onun üzerine atıldı. «Kuyucaklı Yusuf» romanı, bazı mânasız romantizm elemanları ihtiva etmesine rağmen, Türk romanı tarihinde yeni bir merhale teşkil eder. Türk edebiyatında, bir Türk kasabacığının ve kısmen köylülerin hayatı, bu kadar büyük bir kuvvetle ilk defa olarak tasvir ediliyordu. Hatta mürteci münekkitler bile, eserin bedii kıymetini itiraf etmek mecburiyetinde kaldılar.

Bu arada, Sabahattin Ali'nin romanlarıyla yanyana olarak hikâyeleri de çıktı. Bu devrede, Türkiye'nin en tanınmış ve mahir nuvelcilerinden biri oldu. Sabahattin Ali Türk edebiyatında ilk olarak, halkı onun alelade bir seyircisi gibi değil, ona bağlı olan bir muharrir sıfatiyle anlatmıştır. O sıralarda Sabahattin Ali'nin «Düşman» hikâyesi çıktı. Bu hikâyede, polis tarafından takip edilen bir (sosyalisti) eski okul arkadaşlarından birinin nasıl ele verdiği anlatılıyor. Kanaatimce, ustamından, Sabahattin Ali'nin en güzel hikâyesi budur. Ve belki de, illegal (parti) üyesini müspet bir kahraman olarak Türk edebiyatında ilk defa ele aldığı için...

Sabahattin Ali ile yeniden ve bu defa ebedi olarak ayrıldık. Ben tekrar hapse düştüm, fakat mektuplaşmağa devam ettik. Sabahattin Ali, Ankara konservatuarında öğretmen olarak çalışıyordu. Birbiri ardısıra çıkan hikâye kitaplarının her birinde, realizme gittikçe daha fazla yaklaştı. Bana öyle geliyor ki, Türk hikâyesinde Sabahattin Ali, sosyalist realizmin ilk habercisidir. Ve kendisinden sonra, edebiyatımızda sosyalist realizmin eserlerini yaratacak olanlar, ona çok borçlu olacaklardır.

Birinci Dünya Harbi biter bitmez, Sabahattin Ali, «Marko Paşa» Gazetesini çıkarmağa başladı. Bu bir siyasi mizah gazetesiydi. Türk mizahı o zamana kadar böyle bir gazete görmemişti. «Marko Paşa» emperyalizm aleyhinde yazıyor, Türk burjuvazisi ve burjuva partileriyle öldüresiye alay ediyordu. Gazete haftada iki defa çıkıyordu ve tirajı 150 bini bulmuştu. Böyle büyük bir tiraj Türkiye'de henüz görülmemişti. Hükümet, çok geçmeden gazeteyi ve yazarlarını mahkemeye verdi. Basımevlerine gazeteyi basmamaları için polis tarafından emir verildi. Fakat gazete, bazan hektografta basılarak, bazan da başka isimler altında olarak çıkmağa devam etti. «Marko Paşa»nın demokrasi, millî bağımsızlık ve barış uğrunda ve emperyalizm aleyhinde yürütülen mücadeledeki rolü çok önemlidir. Sabahattin'i birkaç defa hapse attılar. Buna rağmen mücadelesinden vazgeçmedi. O zamanki iç ve dış durum öyleydi ki, mürteci idareciler «Marko Paşa» Gazetesini doğrudan doğruya tasfiye etmeğe cesaret edemediler. İrtica için, gazeteyi durdurmanın bir tek çaresi vardı: herhangi bir provokasyon yardımiyle gazete sahibini yok etmek, yani Sabahattin Ali'yi öldürmek! Öyle de yaptılar. Türkiye gizli polisi, kiralanmış ajanlarından birinin eliyle, Sabahattin Ali'yi bir ormanda öldürdü.»

(Bu yazı Nâzım Hikmet'in «Mücahit ve Muharrir Sabahattin Ali» adlı makalesinden alınmıştır.)

Haftanın Filmleri

MÜNİR EMRE

Vatanları İçin Öldüler

Bondarçuk'un diliyle Şolohov

Vatanları İçin Öldüler — Sergey Bondarçuk yönetiminde çevrilmiş renkli bir (Sovyet) filmi. Oyuncular: Vasili Shuksin, Vyacleshav Tikhonov, Sergey Bondarçuk, Yuri Nikulin, İvan Nakuliv.

Özellikle İkinci Dünya Savaşından sonra, yönetmenlerin elinde bir «Savaş Sineması» türü doğdu. Şarlo'dan, Rene Clément'e ve Rosselini'den Pobert Aldrich, Franklin J. Schaffner'e değin birçok ünlü yönetmen elinde bitmez, tükenmez bir konu oldu. İkinci Dünya Savaşı. Her ülkenin yönetmeni ayrı bir sinema dili ve ayrı bir dünya görüşüyle yaklaştılar bu olaya. Ama tümünün ortak mesajı savaşın saçmalığı, Alman saldırısının acımasız, insanlık dışı boyutları ve özgür savaşsız bir dünya özlemi idi. Bu anlatım İtalyan yönetmenlerde işin daha çok ekonomik nedenlerini de ortaya koymağa yöneldi. Luigi Zampa'nın, Yaşamak Arzu'su (Vivere in pace) De Sica'nın «Kızım ve Ben» ve Rosselini'nin «Roma Açık Şehri»nde bu perspektiv kendini duyurdu.

Buna karşılık özellikle son yirmi yılda Sovyet Sineması savaşa daha değişik bir gözle bakmağa başladı. Savaşı iyice yaşamalarının verdiği hırçın anlatım, Mihail Kalatazov'la (Leylekler Geçerken) başlayıp, Grigori Çukray (Askerin Türküsü) ve Bondarçuk'la günümüze dek değişik bir biçimde sürüyor. Artık bu yönetmenler savaş filmine insanın savaştaki çeşitli duygularını ve hüznünü de katmışlardır.

Savaşı bizzat yaşayıp, yönetmenliği yanında oyunculuğuyla da tanınan Bondarçuk'un Sovyet meslektaşlarından ayrılan bu yanından başka, üstün yapımlara meraklı olması, ve Uluslararası birkaç üstün yapıma imzasını atması diğer ilginç yanını oluşturuyor. Savaş ve Barıştan sonra çevirdiği «Woterloo Savaşı» bunlardan biri. Bondarçuk bu kez de Tolstoy'dan sonra ünlü romancı Şolohov'u perdeye aktarmayı denemiş ve başarılı olmuş da denebilir.

1942'lerdeki Stalingrad savaşının Şolohov'un kalemi ve Bondarçuk'un sinema diliyle izlenmesi güzel bir sinema şölenine dönüşüyor böylece. Savaşanların dramı, direnme gücü, yanında acımasız anlamsızlığı. Birçok teknik cambazlık ve gişe hesaplarından uzak, yalın bir biçimde... Değişik bir savaş filmi görmek isteyenlere salık verilir.

düşünceler

ataol behramoğlu

NÖTRON'UN ÖZÜ

Amerikan emperyalizminin yeni nükleer yaratığı Nötron Bombası konusunda da yorumlar, tartışmalar, tepkiler sürüyor.

Nötron Bombası, gerçekten de, yeni ve emperyalizm açısından oldukça «kullanışlı» nitelikleri olan bir nükleer silah.

Bir kere, daha önceki nükleer bombalara oranla yıkım gücünün alanı daha sınırlı. Bir başka deyişle, kıtalararası savaşlarda kullanılabilecek büyük yıkım gücüne sahip nükleer silahlardan farklı olarak, Nötron'u, sözgelimi, bir ülkedeki anti-emperyalist ayaklanmayı bastırmak için kullanmak da olanaklı. Nitekim geçtiğimiz aylarda, Nötron'un, Avrupa ülkelerinde iktidara gelmeleri olası komünist yönetimlere karşı bir yıldırma ve gerektiğinde de yoketme silahı olarak ortaya çıktığı konusunda yoğun tartışmalar oldu.

Nötron'un üstünde en çok durulan bir başka özelliği ve hatta en belirgin özelliği ise, artık herkesçe bilindiği gibi, eşyaya zarar vermeyip insanları yoketmekle yetinmesi.

Nötron Bombası denilen yeni nükleer silahın bu özelliğini emperyalizmin genel yapısından, özünden, insan anlayışından ayırarak kavramak olanaksızdır. Tersine, Nötron'un eşyaya dokunmama, sadece insanı yoketmekle yetinme özelliği, emperyalizmin özüyle, insan anlayışıyla sıkı sıkıya ilgilidir. Bu tür bir silahın ortaya çıkabilmesi de, kuşkusuz, emperyalizmin insan anlayışında kaynaklanmaktadır.

Emperyalizm ve daha da öncesinde kapitalizm için insan, sömürülecek iş gücü ve bir de tüketici müşteri olarak değer taşır. Bunun ötesinde, emperyalizm ve kapitalizm için, insanın insan olarak taşıdığı başkaca bir değer ve anlam yoktur.

Soruna daha kabaca bir yaklaşımla bakarsak, kapitalizmin ölçütlerine göre bir insanın değeri onun toplumda sahip olduğu maddi durum ve olanaklarla doğru orantılıdır. Bu anlayışa göre, toplumun alt tabakaları diye adlandırılan emekçiler, sömürülecek bir sürüden başka bir şey değildir. İnsanın değerinin sahip olunan maddi olanaklarla bir tutulması ise, giderek ve çok doğal olarak, eşyanın insandan daha önemli bir konuma gelmesine yol açmıştır. Çağdaş kapitalist toplumların yaşamakta olduğu en büyük ahlâk bunalımı da işte budur: Eşyanın onu yaratan insandan daha fazla değer taşıması...

Kapitalizmin bu ahlâk bunalımı ülkemizde de çoktandır yaşanmaktadır. İnsanlar insan olma nitelikleriyle, zihinsel ve yaratıcı yetenekleriyle, ahlâk özellikleriyle değil, sahip oldukları maddi olanaklarla, arabalarının markası, bir apartman katına sahip olup olmamaları, giydikleri elbisenin modası v.b. ölçütlerle değerlendirilir olmuşlardır. Bu, işin görünür yanıdır. Temelde ise, yukarda belirttiğim gibi, kapitalizmin özü, onun kâr etmekten başka hiç bir değer tanımayan yapısı yatmaktadır.

Kapitalizm ve çağımızdaki aşaması olan emperyalizm, insanın eşya önündeki köleliğini arttırmak için, tüm olanaklarını seferber etmiştir. Reklam ve moda gibi günlük yaşamımızı zehirli bir ağ gibi saran görünür propaganda araçlarının yanısıra, sanat ve kültürün büyük bir alanı da emperyalizmin sinsi ya da açık propaganda araçlarıdır. İnsan figürünün gitgide yokolduğu bir resim sanatı, sanat üzerinde emperyalist etkinin belki en masum görünüşlüsüdür. Emepreyalizmin etki alanındaki sinema ve bu sinemanın dayandığı bir «best-seller» edebiyatı, insanın çok kolay öldürülebilir ve çok kolay öldürebilir bir varlık olduğunu vurgular. Ya da pornografiye dayalı her çeşit «sanat»da olduğu gibi, insan salt nesneye indirgenir. Bir değeri varsa eğer, nesnel yanından, daha kabaca söylersek, vücudundan, başka bir yerde değildir bu değer.

Bence çağımızın en büyük savaşlarından biri, kapitalizmin ve emperyalizmin insanı nesneleştiren ve giderek onu nesneye, eşyaya kurban eden insan anlayışıyla; sosyalizmin, insanı biricik ve en yüce değer sayan insan anlayışı arasındaki bir ahlâk ve kültür savaşıdır.

Nötron Bombası olgusunu bu savaştan ayrı düşünebilir miyiz?

BİR DÜZELTME

Ataol Behramoğlu'nun geçen hafta yayınlanan yazısında Ceyhun Atuf Kansu'nun bir mektubundan yaptığı alıntıdaki «sığ çıkışlar» sözü yanlışlıkla «sağ çıkışlar» diye dizilmiştir. Düzeltir okurlarımızdan ve yazardan özür dileriz.

GAZİANTEP'TE SİNEMATEK KURULDU

İstanbul, Ankara'dan sonra Gaziantep'te de Sinematek kurulmuştur. Kurucu üyeler 21.3.1978 tarihinde yaptıkları toplantıda Sinematek'in kurulmasını kararlaştırmışlardır. Toplantıda Başkanlığa Ali Ercan, İkinci Başkanlığa Halil Öztürkmen, Sekreterliğe Hayri **Girişken, Muhasipliğe Bekir Budumlu, üyeliklere Fevzi Gönen;, Coşkun Eser, Adil Açkar getirilmiştir.**

---

bir ekmek bir Politika (ikisinden de vazgeçilmez)

EKONOMİ

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

Fiyatı 250 kuruş

CUMARTESİ 1 NİSAN 1978

ADRES: İstanbul: Yerebatan Caddesi Taşsavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu
Ankara : İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay

TELEFONLAR: İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara : 17 65 36 • 18 36 88

Yıl 5 Sayı 1727,

Türkiye'nin NATO'dan çekilmesinin ABD'ye zarar vereceği öne sürüldü

★ Amerikan, New York Times ve International Herald Tribune gazeteleri Türkiye - ABD - NATO ve Kıbrıs sorunlarını kapsayan birer yazı yayınladılar.

HABER MERKEZİ

Amerika Birleşik Devletleri'nin günlük iki gazetesi, Türkiye - ABD ilişkileri ile Kıbrıs sorununu kapsayan birer yazı yayınlamışlar, Türkiye'nin NATO'dan çıkmasının ABD'ye pahalıya malolacağını kaydetmişlerdir. International Herald Tribune gazetesi ise, Kıbrıs sorununda çözüme doğru bir ilerleme olmadan ABD'nin Türkiye'ye yardım etmesinin, ABD kongresini karıştıracağı ifade edilmiştir.

NEW YORK TİMES: TÜRKİYE ASKERLERİNİ ÇEKMELİ

Amerika'nın en nüfuslu gazetelerinden «New York Times» Kıbrıs bunalımıyla ilgili olarak yayınladığı makalesinde, Türk birliklerinin adadan çekilmesi gerektiğini iddia etmiş, bu arada Türkiye'nin NATO'dan çekilmesinin Amerika'ya pahalıya malolacağını yazmıştır.

NATO'yu tehlikeye düşürmemek ve yeniden başlamak ta olan Türk - Amerikan diyaloğunu çıkmaza sokmamak için Kıbrıs'taki Türk birliklerinin artık çekilmesi ge

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

★ BASIN TOPLANTISINDA KONUŞAN BAŞBAKAN, CARTER'İN ÖNERİLERİNİN TÜRKİYE - ABD İLİŞKİLERİNİN DÜZELMESİ AÇISINDAN UMUT VERİCİ OLDUĞUNU BELİRTTİ

★ ABD DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI, ABD HEYETİNİN TÜRKİYE'DE YAPTIĞI GÖRÜŞME SONUÇLARINDAN DUYDUĞU MEMNUNİYETİ RESMEN AÇIKLARKEN, ABD BAŞKAN YARDIMCISI, AMBARGO'NUN KALDIRILMASINA KARŞI ÇIKTI

Ecevit, ABD önerilerini uygun gördüğünü açıkladı

HABER MERKEZİ

Başbakan Bülent Ecevit, ABD Başkanı Jimmy Carter'in Dışişleri Bakanı Yardımcısı Warren Christopher aracılığı ile gönderdiği önerileri ikili ilişkilerin düzeltilmesi açısından olumlu bulduğunu açıklarken, Türkiye heyeti ve Başbakanla görüşen ABD heyetinin görüşme sonuçlarını Waşington'a iletmesinden sonra ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından bir açıklama yapılmış ve görüşme sonuçlarından duyulan büyük memnuniyet resmi olarak açıklanmıştır.

Başbakan Bülent Ecevit, ABD Başkanı Carter tarafından gönderilen önerileri, ikili ilişkilerin düzeltilmesi açısından olumlu bulduğunu açıklarken, ABD Dışişleri Bakanlığı dün yaptığı resmi açıklamada, görüşmelerden duyduğu büyük memnuniyeti kaydetmiştir. Öte yandan Yunanistan'da yayınlanan Akropolis Gazetesi, ABD Başkan Yardımcısı Mondale'nin, ABD'nin Türkiye'ye uyguladığı ambargoyu kaldırmasına karşı olduğunu belirten bir demecine yer vermiştir.

ECEVİT: UMUT VERİCİ BİR DURUM ORTAYA ÇIKMIŞTIR

Başbakan Bülent Ecevit, dün düzenlediği basın toplantısında çeşitli konular üzerindeki görüşlerini açıklamış, ABD Başkanı Jimmy Carter'in Dışişleri Bakanı yardımcısı Warren Christopher aracılığıyla kendisine gönderdiği öneriler konusunda, «Bu önerileri ikili ilişkilerimizin düzelmesi bakımından umut verici buluyorum. Bir süredir aksayan Türkiye - ABD ilişkilerinin düzeleceği yolunda umut verici bir durum ortaya çıkmıştır» demiştir.

(Devamı Say. 7, Sü. 2'de)

DİSK : 1 Mayıs işçi bayramı 1 Mayıs alanında kutlanacak

★ IŞIKLAR; «HİÇBİR GÜÇ KAZANILMIŞ HAKLARI KULLANMAMIZI ENGELLEYEMEZ» DEDİ

★ DİSK'TEN YAPILAN AÇIKLAMADA, İSTANBUL ÜNİVERSİTESİNDE ÖLDÜRÜLEN GENÇLERİN CENAZE TÖRENİNE KATILAN 32 İŞÇİNİN İŞTEN ÇIKARILDIĞI BİLDİRİLDİ

AYRINTILI HABERİ 4. SAYFAMIZDA

MHP'NİN KIRIKKALE'DE YAPACAĞI YÜRÜYÜŞ TEPKİLERE YOLAÇTI

★ **MHP'lilerin bugün çeşitli il ve ilçelerde de yasa dışı yürüyüşler düzenleyeceği bildiriliyor.**

ANKARA (İSTA)

MHP'lilerin bugün Kırıkkale'de yürüyüş yapacaklarını açıklaması ilçede huzursuzluğu had safhaya ulaştırırken, MHP'lilerin çeşitli il ve ilçelerde de izinsiz yürüyüşler düzenlediği yolunda haberler gelmektedir. Çeşitli il ve ilçelerden, İçişleri Bakanlığı ve Mülki İdare yetkililerine MHP'lilerin yürüyüşler düzenlediği ve bu konuda önlem alınması yolunda başvuruların yapıldığı da bildirilmiştir.

MHP'lilerin bugün Kırıkkale İlçesinde yapacakları yürüyüş ve miting nedeniyle ilçede can güvenliklerinin kalmadığını belirten Kırıkkalelilerin olağanüstü önlemler alınabilmesi için yetkililere başvurdukları öğrenilmiştir.

Komandoların bugün yapacakları yürüyüş ve mitinge

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

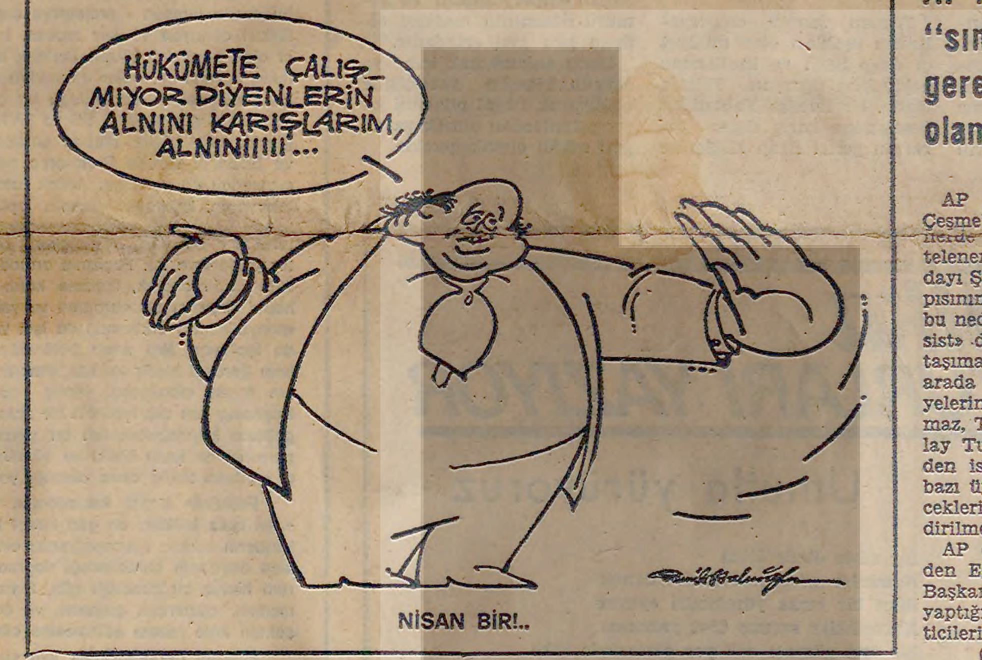

NİSAN BİR!..

AP'li Ertan "sınıfsal yapım gereği Marksist olamam,,

İZMİR (ÖZEL)

AP İzmir İl Örgütü'nün Çeşme'de düzenlediği seminerde «Marksist» olarak nitelenen Belediye Başkan adayı Şinasi Ertan sınıfsal yapısının gayet açık olduğunu, bu nedenle kendisine «Marksist» denilmesinin bir anlam taşımadığını belirtmiştir. Bu arada İl Yönetim Kurulu üyelerinden Tacettin Hiçyılmaz, Türkân Tuncer ve Atalay Tuncer dün görevlerinden istifa etmişlerdir. Diğer bazı üyelerin de istifa edecekleri iddia edildiği bildirilmektedir.

AP eski İl Yöneticilerinden Ege Tüccarlar Derneği Başkanı Musa Köstepen de yaptığı açıklamada il yöneticilerini sert bir dille suçla-

(Devamı Sa. 7. Sü. 5'de)

Belediyelere reklamlardan vergi alma yetkisi veriliyor...

ANKARA (ANKA)

Vergi kanunlarında değişiklik yapılmasını öngören tasarının Belediye gelirleri hakkındaki bölümü ilgili uzmanların katıldığı bir toplantıda dün ele alınmıştır.

Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak Yüksek Planlama Kurulu'na sunulan ve alt komisyonlarda görüşülen vergi tasarısının Belediye gelirleri hakkındaki bölümü yerel yönetimlerin gelirlerini arttırıcı çeşitli hükümleri öngörmüştür.

(Devamı Say. 7, Sü. 4'de)

AA Genel Kurulu olaylarla başladı

★ ONUK, AVUKAT ADİL ÖZKOL İLE ERDOĞAN TUNCER'E «BİR TANE YAPIŞTIRIRSAM GÖRÜRSÜNÜZ» DİYE BAĞIRDI

★ ONUK, BAKANLIK TEMSİLCİLERİ İLE ORTAKLARIN AVUKATLARINI İÇERİ ALDIRMADI

ANKARA (ANKA)

Anadolu Ajansının yıllık Olağan Genel Kurulu dün sabah Ajansın Genel Merkezinde olaylı bir şekilde başlamıştır.

Anadolu Ajansı Genel Müdürü Atilla Onuk, Turizm Bankası, Emekli Sandığı, Ziraat Bankası temsilcileri ile iki hissedarın avukatlarını içeri almak istememiştir. Avukat Erdoğan Tuncer ve Adil Özkol'a, «Size bir tane yapıştırırsam görürsünüz» diye bağıran Atilla Onuk, Hükümet Komiseri ve İç Ticaret Genel Müdürü Sadi Güven'in gelmesinden son-

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

CUK

SAKIN HAAA!...

Bugün faşistlerin Kırıkkale'de «Büyük Yürüyüşü» var. Anneler, babalar, Dikkat! Sakın 1 Nisan Şakası sanmayın. Faşizmin şakası olmaz.

A.E.

TRT Genel Müdürlüğü konusu hafta başında çözümlenecek

ANKARA (ANKA)

TRT Genel Müdürlüğüne İsmail Cem'in getirilip getirilmeyeceği, ya da nasıl bir idari işlemle bu göreve getirileceği önümüzdeki hafta başında ortaya çıkacaktır. Başbakanlığın yeni bir başvuru ile Danıştay Üçüncü Dairesi'nden istediği görüşün oy birliği ile alınamaması nedeniyle, Danıştay Dava Daireleri Genel Kurulu'nun Pazartesi günü toplanacağı ve ve Başbakan'ın bu karara göre Cem ve TRT Genel Müdürlüğü konusunda bir uygulama yapacağı bildirilmiştir.

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

13 örgüt "faşist yuvalar kapatılsın kampanyası,, açtı

★ POL-DER: «Büyük Yürüyüş» öncesi üyelerimizin öldürülmesi anlamlıdır

HABER MERKEZİ

Yurdun çeşitli bölgelerinde faşist yuvaların dağıtılması yolunda başlatılan kampanyalar doğrultusunda İstanbul'da da 13 demokratik yığın örgütü dün yaptığı açıklamada MHP ve Ülkü Ocaklarının kapatılması için yoğun bir kampanya yürüteceklerini söylemişlerdir. 13 Demokratik yığın örgütünün ortak açıklamasında, faşist saldırı ve cinayetlerin sorumlusu olarak MHP ve Ülkü Ocaklarını göstermişlerdir. Ankara'da bir açıklama yapan POL-DER Genel Başkanı da «Büyük Yürüyüş»ün başlatılacağı sırada üyelerinin öldürülmesinin anlamlı olduğunu belirtmiştir. Öte yandan, Kızıldere katliamını protesto amacıyla dün de çeşitli yerlerde gösteriler yapılmıştır. Afyon Cezaevi'ndeki siyasi tutuklular Kızıldere katliamını protesto için bir gün açlık grevi yapmışlardır.

13 KURULUŞ'UN AÇIKLAMASI

İlerici ve devrimci kişi ve kuruluşlara yöneltilen saldırı ve katliamların sorumlularının MHP ve Ülkü Ocaklı kişiler olması nedeniy-

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Kızıldere katliamını protesto eden gençler, boykotlar düzenlediler.

Orman Kadastro Yönetmeliğini Danıştay iptal etti

ANKARA (İSTA)

1'nci MC tarafından yapılan Orman Kadastro Yönetmeliğindeki değişiklikler, TMMOB'nin Danıştaya açtığı dava sonucu iptal edilmiştir.

TMMOB Genel Başkanı Teoman Öztürk ile Orman Mühendisleri Odası Başkanı İyigün Pulat, dün yaptıkları ortak açıklamada ön-

(Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

KİTABIN "SUÇ" SAYILMASI KONULU TARTIŞMA SÜRÜYOR

★ BAŞBAKAN BÜLENT ECEVİT İLE, İÇİŞLERİ BAKANI İRFAN ÖZAYDINLI'NIN AÇIKLAMALARI ARASINDA ÇELİŞKİ BÜYÜYOR

Kitabın suç delili sayılması konusunda Başbakan Ecevit'in 24 Mart'ta yaptığı bir açıklama ve onu izleyen İçişleri Bakanlığı genelgesi üzerine tartışmalar sürmektedir.

Bilindiği ibi Başbakan Ecevit 24 Mart'ta yaptığı uzun konuşmanın bir bölümünde, aramalar sırasında bulunan kitapların suç unsuru sayılması konusuna değinmiş ve şöyle demiştir: **«Son zamanlarda çıkan basın haberlerinde, bazı emniyet bültenlerinde eski alışkanlıkla, yapılan aramalar sırasında ele geçirilen silahların yanısıra sağ ve sol bazı yayınlar ele geçirildiği yolunda haberler de verilmektedir. Bunu asla tasvib etmiyoruz. Sayın İçişleri Bakanımız nitekim bugün, bu konuda bir genelge yayınlayacaktır. Biz kimin ne okuduğu ile ilgili değiliz, kimin ne yaptığı ile ilgiliyiz, yasalara aykırı ise yaptıkları...»**

İçişleri Bakanlığının ertesi gün yayınlanan konuyla ilgili genelgesi Başbakan'ın sözlerine uygun olarak «operasyonlar» sırasında sağ ve sol yayınların bulunduğunun belirtilmesinin sakıncalarına değinirken aynı zamanda şunları söylüyordu: **«Operasyonlar sırasında elde edilen yayınların suç unsuru taşıması halinde de gerekli yasal işlemlerin yapılması doğaldır. Bununla beraber, ülkede güvenliğin sağlanmasında hedefimiz kimin ne olduğu değil, kimin ne yaptığını saptamak olmalıdır.»**

İki ifade ve bakış arasında bir çelişki olup olmadığı ve yayınlarda «suç unsuru»nun ne olabileceği konusunda tartışma sürerken, kitap toplatmalara hız verildiği de gözlenmekte, her gün yeni kitap toplatmalar olmaktadır.

Tanınmış aydınlarımızın, sanatçılarımızın, yazarlarımızın konuyla ilgili görüşlerini bugün 4. sayfamızda bulacaksınız.

EKONOMİDEN POLİTİKAYA

ÖZLEM ÖZGÜR

Ya çalışanlar ne diyecek ?

ABD Dışişleri Bakanlığı bir açıklama yaparak, Türkiye'nin IMF ile imzaladığı «iyi niyet mektubu»ndan duyduğu memnuniyeti belirtti. Yeni bir teslimiyet belgesinin imzalanması, elbette ki, ABD'yi hoşnut edecektir. Ne var ki, bu belgenin imzalanması ve bu teslimiyetin getirdiği sonuçtan, Türkiye halkını hiç de hoşnut etmemiştir...

Ve CHP ağırlıklı yeni hükümet, bugünlerde bir dize teslimiyet belgelerini daha imzalamaya hazırlanmaktadır. Nitekim, bu amaçla, bir Türk Heyeti ABD'ye emperyalist-kapitalist dünyanın belli başlı mali kuruluşlarıyla görüşmelerde bulunuyor. Öte yandan da, yarın, Ecevit Hükümeti'nin ekonomi işlerini yürüten iki bakan Almanya'ya uçuyor. Devlet Bakanı Hikmet Çetin ve İşletmeler Bakanı Kenan Bulutoğlu, Almanya'nın önde gelen finans kurumlarıyla görüşmeler yapacak.

Gerek ABD, gerekse Almanya'daki görüşmeler imzalanan «yeni teslimiyet belgesi»yle IMF'nin yaktığı «yeşil ışığın» sonuçlarını almaya yönelik... Görünen odur ki, emperyalist-kapitalist finans kuruluşları, Türkiye'ye belli büyüklükte borç verecek. Türkiye kapitalizmi de döviz açısından kısa süreli ve göreli bir soluklanma sürecine girebilecektir. Ne var ki, daha önce de belirttiğimiz gibi, kısa bir süre sonra döviz darboğazı boyutları daha da büyümüş olarak karşımıza yeniden dikilecektir...

Peki ama, bu kısa süreli soluklanmaya karşılık, ödenen faturanın bedeli nedir ve bu faturanın bedelini kimler ödemektedir? Bu faturanın bedelinin, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm çalışanlara, köylülere, esnaf ve zanaatkârlara, memurlara, teknik elemanlara, öğretmenlere ödetileceğini, daha bu kölelik anlaşması imzalanmadan önce defalarca söylemiştik... Şimdi bu sözlerimizin, ne denli gerçek olduğunu, hayatın pratiği bir bir gösterme-ye başladı.

Yatırım ve üretim büyüklükleri önemli oranda yavaşladı... Yapılan en son araştırmalar, açık işsiz sayısının dört milyonun üstüne çıktığını gösteriyor... Yapılan yüzde 30 oranındaki devalüasyonun, geniş emekçi yığınlar üstündeki olumsuz etkisi elle tutulur bir biçim aldı... «iğneden ipliğe» tüm malların fiyatları hızla artmaya başladı... Resmi veriler, 1978 yılın ilk üç ayında perakende fiyatların yüzde 20 dolayında arttığını gösteriyor...

KİT'lerin zararı, halk yığınların geniş ölçüde kullandığı mal ve hizmetlerin fiyatları arttırılarak kapatılmak isteniyor... Sümerbank mamullerine yapılan son zamlar, bunun en ilginç örneği... Tekelci-işbirlikçi sermayeye girdi üreten KİT ürünlerine zam yapılmıyor. Oysa KİT'lerin zarar etmesinin temel nedeni tekelci-işbirlikçi sermaye için üretilen girdi ve hizmetlerin maliyetinden daha ucuza satılmasıdır. Sözgelimi, Türkiye'de demiryolu yük taşımacılığı, karayolu taşımacılığından en az on kez daha ucuzdur.

CHP ağırlıklı Hükümet'in ekonomik bunalımın tüm faturasını, çalışanlara ödetmek istediğinin başka gösterileri de var. Karadeniz tütün üreticilerine verilen baş fiyat bunlardan ilki CHP ağırlıklı hükümet, geçtiğimiz yıl 62 lira olan taban fiyatını, bu yıl yüzde 14 arttırarak 71 lira olarak ilan etti... Oysa fiyatlar, son bir yıl içinde yüzde 50 arttı... Son bir kaç ay içinde yapılan yüzde 40 oranındaki devalüasyon da cabası...

Şimdi yeni vergiler geliyor... Maliye Bakanı, fakir halkın üstündeki vergi yükünü hafifleteceğiz diyor... Ne var ki, bu yasalar ve bu yasaların getireceği düzenlemeler, Maliye Bakanı'nın söylediğinin tam tersini gösteriyor...

IMF'nin ve daha gerçeği emperyalist kapitalist sistemin, onların çokuluslu tekellerinin istekleri doğrultusunda alınan bu önlemler, elbette ki, ABD'yi hoşnut edecektir. Ne var ki, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm çalışanlar, bu uygulamalara karşı çıkacak, bu bunalımların faturasını ödemek istemeyeceklerdir...

CHP ağırlıklı hükümet için, henüz vakit geçmiş değildir. Bu hükümet sallantılı ve kararsız durumunu bırakmalı, herkesin hükümeti olma sevdasından vazgeçmelidir. CHP'nin ve CHP ağırlıklı Hükümet'in gerek faşizm tehlikesini yenme, gerekse ekonomideki bunalımlara kalıcı bir çözüm bulabilmesinin yolu, ilerici güçlerle işbirliği yapmaktan geçmektedir. CHP'nin yeri, Ulusal Demokratik Güçlerin yanındadır... Aksi halde, atı alan Üsküdarı çoktan geçmiş olacak ve bunun faturasını tüm halkla birlikte, herşeyden önce CHP ödeyecektir...

ÖZÜR

Gazetemizin dünkü nüshasında yazarımız Onat Kutlar'ın imzası teknik bir nedenle görüntü kazanamamıştır. Yazarımızdan ve okuyucularımızdan özür dileriz.

İsrail Hükümeti ve Filistin Halkı

H. Basri AYDIN

BUGÜN AMERİKAN KUKLASI ENVER SEDAT'IN, FİLİSTİN HALKI'NI SİYONİZME PEŞKEŞ ÇEKME PAZARLIĞI İÇERSİNDE BULUNDUĞU ŞU SIRALARDA, SİYONİST MİLİTARİZM, TÜM FİLİSTİN HALKINI İMHA ETMEK AMACI İLE ACIMASIZ SALDIRILARINI SÜRDÜRMEKTE VE FANATİK İSRAİL BAŞBAKANI MENAHEM BEGİN'İN BU İMHA PLANI KARŞISINDA BİZİM FANATİK MİLLİYETÇİLERİN AĞZI AÇIK KALARAK İSLAM KARDEŞLİĞİNDEN DEM VURMAKTADIRLAR.

Akdeniz'in güney doğusunda bulunan Filistin toprakları üzerinde eski çağda Yahudiler yaşarlardı. Zaman zaman Asurluların ve Babillilerin saldırısına uğrarlardı.

En büyük saldırı İkinci Babil Krallığı'nın en ünlü hükümdarı Nabukadnezar tarafından gerçekleştirilerek tüm Yahudiler, buradan alınıp Babil'e götürüldüler. Ve esir oldukları belli olsun diye de tümünü sünnet ettir diler. Bu hâl uzun süre devam ettiğinden «Esirlik» işareti olan sünnet babadan evlâda geçmek suretiyle gelenekleşti.

Filistin'in İsa'nın doğum yeri oluşu, Tevrat'ta da buranın Beni - İsrail kavmine yurtluk olarak anılması nedeniyle bir kutsallık kazanmış ve sürekli olarak Yahudiler, buraya göz dikmişlerdir.

Muhtelif zamanlarda el değiştiren Filistin toprakları 1516 yılında Osmanlıların eline geçmiştir.

Birinci Paylaşım Savaşı sırasında İngilizlerin eline geçen Filistin toprakları üzerinde peyderpey buraya gelip toprak satın alan Yahudiler tarafından 1948'de İsrail Devleti'ni kurmuşlardır.

Yahudiler, burada devlet kurduktan sonra tüm Filistinli halkı buradan sürerek Şeria Nehri'nin doğusuna yani Lübnan ve Ürdün toprakları üzerine atmışlardır.

ÖRGÜTLENME, ENGELLER VE DESTEK

Yerinden yurdundan, evinden barkından olan Filistin Halkı, tekrar yurtlarına kavuşmak için örgütlenip silahlanmaktan başka çare bulamamışlardır.

Lübnan ve Ürdün toprakları üzerinde çattıkları ufak barakalarda yoksulluk içerisinde yaşayan Filistinlilerin örgütlenmesi pek kolay olmadığı gibi, zaman zaman gerici Arap şeyh ve krallarının saldırılarına uğrayarak mücadele azmini yitirmek zorunda kalmışlardır.

Amerika'nın desteğinde gittikçe güçlenen İsraillilere karşı sosyalist bir ülkenin görevinin gereği olarak Ulusal Kurtuluş Savaşı veren Filistin Halkı'nı da Sovyetler Birliği desteklemeğe başlamıştır.

Sovyetlerin desteğini sağlayan El Fetih Örgütü, 1967 İsrail - Mısır Savaşı sırasında Lüt Gölü kuzeyinde bulunan Kerami Şehri İsrailliler tarafından yerle bir edildikten sonra indirdikleri Paraşütçülerin tümünü imha etmesi üzerine büyük bir üne kavuşmuş ve muhtelif ülkelerden bu örgüte iltihaklar başlamıştır.

1967 savaşında Yahudilerin kan ve ölüm kustukları Arap yarımadasında Yahudi Siyonizmine ve Militarizmine karşı ayakta kalan tek örgüt El Fetih örgütü ile Corc Habaş'ın başkanlığını yaptığı Demokratik Cephe örgütü olmuştur.

FİLİSTİN HALKINA SALDIRI

Peygamber sülalesinden geldiğini iddia eden Ürdün Kralı Melik Hüseyin, İsraillilerle anlaşmış ve Filistinlelere karşı cephe almıştır. Bunun belirgin kanıtı Lüt Gölü kenarında bulunan Şune kentini yerlebir eden İsrail uçaklarının Kral Hüseyin'in evine tek bir kurşun sıkmamalarıdır.

Yahudi Militarizminin Filistin Halkı üzerinde uyguladığı mezalim, tüm dünyada nefretle karşılanırken her nedense bizim milliyetçi ve de maneviyatçılardan ses çıkmadığı gibi Filistin Halkı'nın yanında yer alarak siyonizme karşı yıllarca savaşan gençlerin asılması için parmak kaldırma yarışına girişmişlerdir.

O milliyetçi ve de manevi yatçılardır ki birçok Hıristiyan ülkeler bu örgütlerin ülkelerinde büro açmalarına izin verdikleri halde, Türkiye de büro kurmalarına izin vermemişlerdir. Örneğin Makarios izin verdiği halde Kıbrıs çatışmalarının amansız sürdürüldüğü sırada kaçıp Türkiye'ye gelen, çatışmanın bitmesinden sonra da Kıbrıs'a dönerek Cumhurbaşkanlık koltuğuna oturan Denktaş tarafından büronun açılmasına izin verilmemiştir.

Zaman zaman emperyalizmin uşakları olan milliyetçi Arap Şeyh ve krallarının saldırısına uğrayan Filistin Halkı, bir tarafta Yahudi militarizmine karşı diğer taraftan gerici Arap kliklerine karşı savaşmak zorunda kalmaktadırlar.

Bu saldırıların en acıması bizzat tanık olduğum 1970 Eylülünde Kral Melik Hüseyin'in giriştiği katliam harekâtıdır. Başkent Amman'da Kral Hüseyin Camii avlusunda duvara çivilediği yirmidört Filistinli Gerillanın bağırsaklarını deşip bağırsakları ile ellerini bağlamış bunu günlerce «Peygamber Torunuyum» diyerek koşullandırdığı Arap bedevilerine seyrettirmiştir.

Dini, dili, töresi, inancı ülkesi ayrı olan çeşitli ülkelerin devrimcileri hayatları pahasına Filistin Halkı safında çarpışırken «Peygamber Torunu» olduğunu iddia eden milliyetçi Kral Hüseyin gerillaların ellerini bağırsakları ile bağlayıp duvara çiviliyordu. «Kara Eylül» adlı örgüt, bu olaydan sonra kurulmuştur.

MİLLİYETÇİLİĞİN MASKESİ

Bu gün de Amerikan kuklası Enver Sedat'ın Filistin Halkı'nı sömürme peşkeş çekme pazarlığı içerisinde bulunduğu şu sıralarda militarizm tüm Filistin Halkı'nı imha etmek amacı ile acımasız saldırılarını sürdürmekte ve fanatik İsrail Başbakanı Menahem Begin'in bu imha plânı karşısında bizim fanatik milliyetçilerin ağzı açık kalarak İslâm kardeşliğinden dem vurmaktadırlar.

Vietnam'da «milliyetçi» Van Tiyo, Kamboçya'da «milliyetçi» Lon-Nol, Arabistan'da «milliyetçi» Kral Hüseyin, Afrika'da «milliyetçi» Enver Sedat, Türkiye'de fanatik milliyetçi eniklerin hıyanetlikleri karşısında «milliyetçiliğin» emperyalizmin ve sömürü düzeninin maskesi olduğu gün gibi ortadadır.

Bunu anlamamak için ya soyunu köpeğin yabanisine bağlıyarak hâyâl pilavına kaşık çalanlardan olmak ya da geri zekâlı olmak gerekir.

YORUM oya baydar

Ülkücü denen hareketin gerisinde ne var ?

Faşizm sözcüğünü kullanmaktan özel olarak kaçınan Başbakan Ecevit, adını vermese bile, son CHP ortak grubunda yaptığı «faşizm çözümlemesinde», faşizmin sınıfsal dayanakları sorununa değinme gereğini duydu. «Ülkücü denen hareketin gerisinde de en azından bir serseri başıbozuk proletarya gerçeği vardır... Onun için sorunların asıl kaynağına inmek zorundayız. Yani köylümüzü kurtarmak zorundayız... Kalkınmayı köyden başlatacak ilk adımları köy-kent düzenlemesi yoluyla bu bahar aylarında atabileceğimizi umuyoruz.»

Başbakan'ın değerlendirmesinin özü şu: «Sol, kendisini proletarya hareketinin sözcüsü sayıyor, işçi sınıfı temeline dayanmaya çalışıyor, ama «ülkücü» denilen hareket de (siz faşizm anlayın) aslında proletaryanın bir başka kesimine kırsal kesimlerde barınamayan, kentlere akın eden bir başıbozuk proletarya kesimine dayanıyor.»

Faşizm olgusunun ve Türkiye'de Ülkücü denilen hareketin sınıfsal dayanaklarını böyle anlattınız mı, iki büyük gerçeği gözden kaçırıyorsunuz demektir. Öncelikle faşizm, tekelci sermaye olmadan, tekelci sermayenin en bağımlı veya en emperyalist, en şoven, en sömürgen, en gerici, en kanlı kesimlerinin bunalım karşısındaki açık dikta tercihleri olmadan hiçbir ülkede gündeme gelemez ve gelmemiştir. Faşizm demek «tekelci sermaye» demektir. Ama faşizmin, tekelci sermayenin, militarist gücü kullanarak yukardan aşağı darbe ile iktidara gelmesinin örnekleri olduğu gibi; bir Almanya'da, bir İtalya'da, yani faşizmin klasik örneklerinde görülen tekelci sermayenin kitlelerin bıkkınlığını, ezilmişliğini, çaresizliğini kullanarak ve kendisine bir kitle tabanı edinerek diktasını kurmasının da örnekleri vardır. Ama her iki örnekte de, faşizmin, tekelci sermaye tarafından tezgâhlanır, sadece bir avuç tekelcinin çıkarlarına hizmet eder -ve tüm örneklerinde görüldüğü gibi- en geniş kitlelere, hatta bilinçsiz şekilde faşizmin tırmanışını alkışlamış, iktidara gelmesine hizmet etmiş orta sınıflara, halk yığınlarına, sadece sıkıntı, yük, zam, acı, baskı kan getirir.

Faşizm olgusunu, o ülkenin özelliklerine göre, dayandığı kitleler ve sınıflar hangileri olursa olsun, faşizmin güdücüsü zümre, yani tekelci sermaye dışında tanımlamak, anti-faşist savaşımda ciddi bir hedef şaşırtması ve anti-faşist savaşımı daha ilk adımda başarısızlığa mahkum eden bir yanılgıdır.

Faşizmin yer yer memnuniyetsiz, bilinçsiz, kitlelere ve bu arada lumpen - proletarya denilen, işçi sınıfı ile hiç ilişkisi olmayan ve her zaman, her yerde karşı devrimci olan kapitalist düzen kurbanı işsizler, serseriler güruhuna dayanarak, onlar arasından vurucu güç ve kitle tabanı edinerek iktidar olduğu bir gerçektir kuşkusuz. Hitler'in haki gömleklileri, SS ve SA'ları; Mussolini'nin Kara gömleklileri büyük ölçüde sarhoşlar, hırsızlar, suçlular ve Ecevit'in serseri Proletarya dediği lumpen proletarya arasından devşirilmişti. Ancak lumpen proletarya ile proletaryanın, kapitalist düzenin toplumun dışına ittiği başı bozuk serseriler güruhunu proletarya'dan ayırmak için türetilmiş bir sözcük olmaktan başka ortak tarafı yoktur proletarya ile. Faşizmin ardında proletaryanın bir kesimi vardır demek, faşizme karşı savaşımda kesinlikle hedef şaşırtıcı bir çarpıtma ve yanılgıdır. Çünkü özünde, «sosyalistlerin arkasında da işçi var faşistlerin arkasında da işçi var; işçi sınıfı bölünmüştür» demeye gelir ki, hem gerçeği hiçbir şekilde yansıtmaz, hem de işçi sınıfının faşist olabileceği yanlış görüşünü birlikte getirir. Kuşkusuz tek tek işçilerin bir zaman için faşizmin demagojisine koyulabilecekleri bir gerçektir. Ama faşizm sermayenin en kanlı baskı ve sömürüsü olduğuna göre, işçi sınıfının faşist olma olanağı yoktur.

Faşizmin kırsal kesimlerden kopup kentlere akın eden işsiz kitleler, en geri kırsal bölgelerin yoksul halkı, kentlerin bıkkın, memnuniyetsiz orta sınıfları arasında bir kitle dayanağı bulabileceği doğrudur. Ama Türkiye'de bu durum henüz bu olmadığı gibi, faşizmin sınıf temelini görmemek, gözlerden gizlemek ve çarpıtmak faşizmin gerçekten kitle tabanı edinmesine olanak sağlar.

Faşizmi geriletebilmek için yılanın başının nerede olduğunu bilip oraya vurmak gerekir. Yoksa faşizmin ardına takılan kitlelerle faşizmin tezgâhçılarını karıştırır, ağababaların gücümüz yetmediğinden peşine takılmış kitlelere saldırmaya kalkışırsak; veya yine yanlış bir sınıfsal çözümlemeyle herşeyi masum ve bilinçsiz bir kırsal nüfusa bağlarsak, faşizmin tuzağına düşer, köy-kentlerle faşizmi yenebileceğimizi sanırız. Ve bir de bakarız ki biz köy-kent kurana kadar tekelci sermaye diktatosını çoktan kurmuş bile.

Politika OKURLARI YAZIYOR

Dönüm

Sıyırdık...
En babayiğit aksevilerimizi.
Arıttık...
Hani «tereyağından kıl çeker» gibi,
Çektik karalardan.

O günlerde...
Korkar olmuştuk sevmekten.
Kaçınmışızdır da üstelik,
çoğu kez,
Birilerinin bizi sevmesinden.
O günlerde...
Kara bulutlu o günlerde...
Usumuza getiremedik hiç,
Tutmayı sevilerimizin
ellerinden.
Şimdi...
kattık önümüze,
En hırçın duygularımızı...
Ve o en babayiğit sevilerimizi kuşanıp,
ve umudumuzun
ve gücümüzün
ve hasretimizin
ışığında...
Yola koyulduk...
yorulmaksızın,
bıkmaksızın
sabırla.

Bahattin GÜRCANOK

Umutla yürüyoruz

Bir adım ötede ölüm
Namlular gözbebeklerimize dönük
Sivri bir bıçak yüreğimizi oyuyor
Karanlıklar sarmış dört yanımızı
Bir ana gözyaşı döküyor gözlerinde öfke
Hıçkırıklar düğüm düğüm boğazında
Boy atıyor bir çiçek taptaze
Sokaklarda tedirgin çocuklar
Yaşamayı seviyoruz
Öpüşmek güzel oluyor baharda
Vietnam'da ölüm kol geziyor
Saygon, Biafra, Şili
Aynı kavgada yürek yüreğe
Tanklar geliyor üstümüze dağ dağ
Ordular yürüyor
Ölüm her yerde sabırsız
Sevgi en olmayacak yerde filizleniyor
Namlular utanıyor vahşetinden
Korku çığlıklarda eriyor
Ve her tükenen solukta
Yeniden doğuyoruz
Yürüyoruz acılarla
Yürüyoruz ölümlerle
Yıkıp ezilmişliğin kara duvarını
Başımız dik
Gururla
Elele sımsıcak kardeşliği suluyoruz
Aydınlık sabahlar doğuyor içimizde
Umutla yürüyoruz

Vedat GÜLER
ORDU

BAŞBAKAN'IN DEMECİ

Bir süre önce Başbakan'ın TV'ye verdiği demeci üzülerek izledim. Başbakan, halkın mutluluğunu istediğini söyledi. Halkın mutluluğunu biz de en az Başbakan kadar istiyoruz ve Başbakan'a şunu soruyoruz: İşçinin, köylünün, aydının tüm halkın baş düşmanı olan gerici faşist güçler karşısında halkın mutluluğunu artırmak için ne gibi bir tedbir aldı, MHP ve Ülkü Ocaklarını kapattı mı? Kontr-Gerilla, Dev-Kurt gibi gizli faşist örgütleri açığa çıkarıp hesap sordu mu? Halkın mutluluğunu istiyorsa tüm katillerden hesap sormalı.

Direnişe katılan tüm yurtsever ilerici devrimcileri, demokrasi düşmanlığı ile suçladı. Bu kişiler demokrasiyi ayakta tutmak için direnişe geçtiler, bunu bilmesini istiyoruz. Bu suçlama yetmiyormuş gibi bir de iktidar düşmanlığı ile suçladı. Bu insanlar Türkiye'nin bağımsızlığı için faşizme karşı çıkan kişilerdi. Acaba sayın Başbakan bu demecini demokrasiyi savunduğu için mi verdi? Sayın Başbakan şunu iyi bilmeli ki, verdiği demeç faşistlerin bu kanlı olayları işlemesini durdurmayacak aksine daha da hızlandıracaktır.

Çerkeş'ten bir Politika okuru

İLAN

Sarıyer Asliye Hukuk Hakimliğinden

976/18

İETT idaresi tarafından mahkememizde açılan Tazminat davasında:

Taksim Yeniçeriler cad. 95 da ikamet eden davalılar AGOP HAVUZLUYAN ve MEHMET BIÇAK adreslerine çıkarılan davetiyelerin tebliğ edilemediğinden ve zabıta marifetiyle yaptırılan tahkikatta da bulunamadığından duruşma gününün ve dilekçenin ilanen tebliğine karar verilmiştir.

Duruşması 2/6/1978 günü saat 10.30'a bırakılmış olduğundan dava dilekçesi ve duruşma günü ilan olunur. (Basın 2425 — 124)

İLÂN

İstanbul 5 inci İcra Memurluğundan

978/216

Hissedarlar arasında kabili taksim olmadığından şuyuun izalesine karar verilen 18.500 lira kıymetinde 36 10 10 numaralı telefonu abonman intifa hakkının açık artırması 6/4/1978 günü saat 12-12.30 arası Kapalıçarşı sandal bedestanı belediye mezat salonunda yapılacaktır.

O gün verilecek bedel muhammen kıymetinin %75 ini bulmadığı takdirde 7/4/1978 günü ayni mahal ve saatte ikinci satışı yapılarak ençok pey sürene ihale edileceği, ihale karar pulu ve dellaliyenin alıcıya ait bulunduğu ilan olunur. (Basın 2278 — 102)

İçişleri Bakanlığından

Bakanlığımızda Genel İdare Hizmetleri Sınıfından açık bulunan 13 ve 14 dereceli kadrolara Lise ve dengi okul mezunları arasından 35 memur ile aynı derecelerden boş kadrolara 40 adet Ortaokul mezunu daktilo alınacaktır.

İsteklilerde Aranan Şartlar;

1 — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48. maddesindeki şartları haiz olmaları,

2 — Eylemli askerlik görevlerini yapmış olmaları,

3 — Daktilo kadrolarına atanacak olanların daktilo yazma yeteneğine sahip olmaları,

4 — Adayların en geç 17.4.1978 günü çalışma saatinin bitimine kadar aşağıda belirtilen belgelerle birlikte Bakanlığımız Özlük İşleri Genel Müdürlüğüne başvurmaları duyrulur.

Postadaki gecikmeler kabul edilmez.

Yazılı sınav günleri ve yeri;

Lise ve dengi okul mezunları memurluklar için 24.4.1978 Pazartesi günü saat 14.00 de Bakanlığımız salonlarında,

Ortaokul mezunları daktilolar için 25.4.1978 Salı günü saat 14.00 de Bakanlığımız salonlarında,

Yapılacaktır.

İstenen belgeler:

1 — Öğrenim belgesi
2 — Nüfus cüzdan örneği
3 — Savcılıktan sabıka kaydı belgesi
4 — İki adet vesikalık fotoğraf
5 — Askerlik terhis belgesi
6 — Varsa daktilo kurs belgesi

Yazılı sınavı kazanan memurlar tesbit edilecek bir günde mülakat, daktilo sınavını kazananlar ayrıca daktilo uygulaması ve mülakata tabi tutulacaklardır. (Basın 13664 — 101)

Gelir vergisi taksitleri 14 Nisan'a kadar ödenecek

ANKARA (THA) Gelir Vergisi taksitleri ödeme süresi Maliye Bakanlığınca 14 Nisan akşamına kadar uzatılmıştır.

Bu arada, Gelir Vergisi beyanname verme süresi dün mesai saati bitiminde sona ermiştir.

Maliye Bakanlığından bu konuda yapılan açıklamada, Gelir Vergisi yükümlülerinin taksitlerini bağlı bulundukları Vergi Dairelerine yatırabilecekleri gibi, posta ile de gönderebilecekleri belirtilmiştir.

AA Genel

(Baştarafı 1. Sayfada)

ra temsilcileri ve avukatları Genel Kurul salonuna almıştır. Hükümet Komiseri, bir ara telaşla dışarı çıkmış ve «polis çağırın» demiş, ancak polis bulunamamıştır. Atilla Onuk, Hükümet Komiserinin hissedar temsilcilerini ve avukatlarını Genel Kurula almasından sonra dışarı çıkmış ve şöyle demiştir:

«Hükümet, Genel Kurulumuza baskın yapmıştır. Kanun dışı yollardan Anadolu Ajansını ele geçiremeyen hükümet, şimdi de baskınla Ajansımızı ele geçirmeye çalışmaktadır. Hükümet Komiseri, temsilciler ve avukatları içeri alma konusunda yetkili değildir. Bu da hükümetin Ajans üzerinde nasıl bir baskın yaptığını gösterir.»

Ecevit, ABD

(Baştarafı 1. Sayfada)

Başbakan Ecevit, Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk ile dün yaptığı haftalık olağan görüşmeden sonra düzenlediği basın toplantısında, Cumhurbaşkanına son gelişmeler ve ABD heyeti ile yapılan görüşmeler hakkında bilgi verdiğini belirterek, şunları söylemiştir:

«ABD Dışişleri Bakan Vekili Christopher başkanlığında gelen heyet bize ABD Başkanı Carter'dan mesaj ve bazı öneriler getirdi. Başkan Carter'ın mesajından ve önerilerinden edindiğim izlenim Dışişleri Bakanı Vance ile Türkiye'de yaptığımız görüşmelerde yeni hükümetin Türk - ABD ilişkilerine ilişkin olarak anlattığımız görüşlerimiz hakkında bir yakınlık bulunduğunu gördüm.

Carter'ın mesajı Türk Hükümetinin Türk - ABD ilişkileri konusundaki önerileriyle aynı çerçevededir. Bunun ikili ilişkilerimizin düzelmesi bakımından umut verici buluyorum. Bir süredir aksayan Türk - ABD ilişkilerinin düzeleceği yolunda umut verici bir durum ortaya çıkmıştır.»

ABD DIŞİŞLERİ: «MEMNUNUZ»

Öte yandan bu hafta içinde Ankara'yı ziyaret eden ABD heyetinin, Türkiye heyeti ile yaptığı görüşmelerin sonuçlarının Washington'a ulaşmasından sonra ABD Dışişleri Bakanlığı bir açıklama yapmış ve elde edilen sonuçlardan Amerika'nın son derece memnun olduğunu kaydetmiştir.

MONDALE: «AMBARGONUN KALKMASINA KARŞIYIM»

Öte yandan Yunan Akropolis gazetesinin iddiasına göre ABD Başkan Yardımcısı Mondale «Kişisel olarak ben ambargonun kalkmasına karşıyım, fakat Türk - Yunan anlaşmazlıklarının ve Kıbrıs sorununun çözümlenmesine yönelik ilerlemelerin kaydedilmesi açısından zaman zaman Türkiye'ye yardımda bulunmanın arzulanan sonucu elde etmek için en iyi yol olduğu kanaatindeyim. Sakin bir atmosfere gerek vardır» demiştir.

Saatlerinizi 1 saat ileri aldınız mı?

ANKARA (A.A.) Gün ışığından daha fazla yararlanıp, elektrik enerjisinden tasarruf etmek amacıyla bütün memlekette saatler 2 Nisan Pazar günü saat 02.00'den itibaren bir saat ileri alınacaktır.

Yaz saati uygulamasına ilişkin Bakanlar Kurulu kararı dünkü Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Karara göre, 15 Ekim 1978 Pazar günü saat 02.00'den itibaren saatler bir saat geri alınacaktır. Böylelikle bu tarihte yaz saati uygulaması sona erecektir.

Orman ürünlerine zam yapılmayacak

ANKARA (İSTA) Orman Bakanı Vecdi İlhan orman ürünlerine zam yapılacağı yolundaki söylentilerin gerçek dışı olduğunu belirtmiş, «Orman ürünleri bu yıl rekor düzeydedir. Zam yapmayı düşünmek bir yana indirim yapmak için çalışmaları yürütüyoruz» demiştir.

Orman Bakanı İlhan, İSTA Ajansı Muhabirine orman ürünlerine zam yapılacağı söylentilerinin kasten çıkartıldığını, amacın karaborsa yaratmak olduğunu belirtmiş özetle şöyle konuşmuştur:

«Göreve geldiğimiz zaman, ormancılık sorunları da ülkenin diğer sorunları gibi tam bir başı boşluk içindeydi. Göreve başlar başlamaz orman köylülerinin gelirlerini arttırıcı önlemler üzerinde çalışmalara başladık. Bu arada bazı çıkarcıların işleri de bozuldu kuşkusuz. Son çıkartılan söylentilerin temelinde bu çıkarları bozulanlar yatmaktadır. Bakanlığımız orman ürünlerine zam yapmayı düşünmediği gibi bu yıl rekor düzeyde olan orman ürünlerinin fiyatlarında bir indirim yapmak için çalışmalar yürütmektedir.»

Orman

(Baştarafı 1. Sayfada)

görülen değişikliklerin ormanların küçülmesini, toprak servetlerinin azalmasını ve orman yağmasını ağırlaştıracak bir nitelik taşıdığını belirtmişler bu değişikliklerin aynı zamanda Anayasaya aykırı olduklarını söylemişlerdir.

Bunun yanında, Orman Bakanlığının, TMMOB'nin dava açmağa yetkili olmadığı biçimindeki iddiası da Danıştay tarafından kabul edilmemiştir.

MHP'nin

(Baştarafı 1. Sayfada)

MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş, Genel Sekreteri Necati Gültekin ile Genel Sekreter Yardımcıları Yaşar Okuyan ve Sadi Somuncuoğlu'nun da katılacağı ve birer konuşma yapacakları bildirilmektedir.

Türkiye'nin NATO'dan

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

rektiğini öne süren gazete, Başbakan Ecevit'in Türkiye'nin NATO'ya karşı görevlerini silah ambargosu devam ettiği takdirde yerine getiremeyeceğini de belirtmiştir.

Ecevit'in açıklamasına da değinen gazete, Türkiye'nin NATO'dan çıkmasının ABD'nin zararına olduğunu, ancak böyle bir girişimin Türkiye'nin de batı ile olan ilişkilerini zayıflatacağını kaydetmiş, Kıbrıs sorununun sadece Türkiye ile sınırlı olmadığını hatırlatarak şöyle demiştir: «Türkiye'yi tatmin etmek için Yunanistan'da karışıklıklara neden olmak, Atlantik İttifakını (NATO'yu) güçlendirici bir tutum olmayacaktır.»

INTERNATİONAL HERALD TRİBUNE: TÜRKİYE SABIRSIZ

Bu Amerikan gazetesi'nin yayınladığı yazıda ise ABD heyetinin Türkiye'de yaptığı görüşmelerin ve daha sonra Federal Almanya ile İngiltere'ye uğramalarının planlı bir program olduğu kaydedilmiş, heyetin, Carter tarafından alınan bir karar gereğince Türkiye'yi ziyaret ettiği belirtilmiştir.

Gazetedeki yazı, bundan sonra şöyle devam etmektedir:

«Adının açıklanmasını istemeyen bazı yetkililer, Carter'ın kararlarının, Ecevit ile tartışılacak olan öneriler biçiminde olduğunu, yani, Ankara görüşmelerinin sonuçları ile kısmen uyuşma biçiminde olduğunu belirtmişlerdir.

Carter yönetimi, Türkiye'ye önerilmiş bulunan 1 milyar dolarlık askeri yardım programı hakkındaki tavrını, Temsilciler Meclisi Uluslararası İlişkiler Alt Komisyonu önünde gelecek Çarşamba günü açıklayacağını bildirmişti. Bu yardım, kongre, Türkiye'nin kuzey Kıbrıs'ı işgal etmesini onaylamadığı için iki yıldan uzun bir zamandır askıya alınmıştı.

Türkiye, yine Kıbrıs anlaşmazlığından doğan ve kongrenin koyduğu silah ambargosunun kaldırılması için baskı yapmaktadır.

NATO'nun güneydoğu kanadında yer alan Türkiye, ABD silah ambargosu nedeni ile, Batı ile ittifakı hakkında giderek büyüyen sabırsızlık göstermektedir.

Ford yönetiminin şiddetle karşı çıkmasına karşın Kongre'nin 1975'de onayladığı silah ambargosunun temeli ise, Kıbrıs ile ABD silah yardımı arasındaki tam böyle bir bağlantı idi. ABD parlamentosundaki Yunan lobisi (Pro-Greek Forces) Türkiye'ye yapılacak ana yardımın, bu ülkenin Kıbrıs'da taviz vermesi ile koşullandırılmasında ısrar etmişlerdi.

Carter, başkanlık seçimleri sırasında böyle bir tavrı onaylamıştı. Ama yönetime geldiğinden bu yana bu tavırdan uzaklaşmaktadır.

Kıbrıs konusunda bir çözüme doğru bir ilerleme olmadan Türkiye'ye yardım önerisi, muhakkak ki Kongre'de bir çatışma yaratacaktır.»

Belediyelere

(Baştarafı 1. Sayfada)

Kurulan bir alt komisyonda görüşülmeye başlanan yerel yönetim gelirleri hakkındaki tasarıda, Belediyelerin, sınırları içinde geçici olarak kalanlardan yüzde 10 oranında vergi almaları ve gazete ile dergilerdekiler dahil tüm reklam ve ilanlardan kanunla belirlenen sınırlar içinde vergi gelirleri sağlamaları hükmü getirilmiştir.

Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan tasarısının 107. Maddesi, Belediye Gelirleri Kanununun 9'uncu Maddesinden sonra «mükerrer» bir madde eklenmektedir. Bununla, Belediye hudutları içindeki otel, motel ve pansiyonlarda kalanlardan yüzde 10 oranında Belediye vergisi alınacaktır.

İSTİSNALAR

Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan tasarıda ilan ve reklamlardan Belediye tarafından vergi alınmayacak olanlar da belirlenmiştir. Bunlar şöyledir:

— Gerçek kişilerin ikamet gâhlarının iç ve dış kapılarındaki kimliklerini gösterir levha,
— Ambalaj üzerine yazılar,
— Gazete ve derginin kendisi ile ilgili ilan ve reklamlar,
— Taşınır ve taşınmaz malların üzerindeki satılık ve kiralık ilanları,
— Kayıp ilanları,
— İş arama ilanı,
— TRT'de yayımlardan ilan ve reklamları.

AP'li Ertan

(Baştarafı 1. Sayfada)

mış, tüm yöneticilerin değiştirilmesi, öncelikle de İl Başkanı Hayri Yorgancıoğlu'nun görevden alınması gerektiğini bildirmiştir.

Bu arada AP'nin sadece Milli Hareket Partisi ile işbirliği yapabileceğini ifade eden Yorgancıoğlu'nun bu tutumunu eleştiren bir parti yöneticisi, Yorgancıoğlu'nun hem yenilikten bahsettiğini, hem de AP'yi yutmaya hazırlanan MHP ile işbirliği yapmaktan söz ettiğini söylemiştir.

13 Örgüt Faşist

(Baştarafı 1. Sayfada)

le bu örgütlerin kapatılması için başlatılan kampanya büyük boyutlara ulaşmıştır. İstanbul'daki 40 demokratik ve devrimci kuruluştan sonra 13 ilerici kuruluş da MHP ve Ülkü Ocaklarının kapatılması için kampanya başlatmıştır.

TÜTED, İKD, İGD, GSD, GENEL - DER, HABER-DER, İKÖK, TÜS - DER, ÇIRAK - DER, BANK - DER, İLD, DKD ve Halkevleri İstanbul İl Koordinasyon Kurulu tarafından 1 Nisan'da başlatılacak kampanya süresince İstanbul'un çeşitli semtlerinde halka açık kahve toplantıları düzenleneceği ve MHP ile Ülkü Ocaklarına üye faşist komandoların bugüne dek işledikleri cinayetlerin ve yaptıkları saldırıların örnekleriyle anlatılacağı bildirilmektedir.

13 ilerici kuruluş tarafından başlatılan «MHP ve Ülkü Ocakları Kapatılmalı» kampanyası ile ilgili olarak bilgi veren kuruluş temsilcileri Basının bu konuda kendilerine gereken yardımı göstereceklerine inandıklarını söylemişlerdir.

POL - DER'İN AÇIKLAMASI

Polis Derneği (POL-DER) Genel Başkanı Mehmet Polat önceki gün Atatürk Lisesinde görevli polis memuru Orhan Kahramanoğlu'nun komandolar tarafından vurulması üzerine bir açıklama yapmış «Biz tüm olaylarda şunu görmekteyiz. Plan aynıdır, cinayet şebekeleri aynıdır, bu cinayetler faşist saldırganların kendi başlarına işledikleri cinayetler değildir. Özellikle, 1 Nisan 1978'de belli çevrelerce düzenlenen yürüyüş öncesinde arkadaşımızın vurulması anlamlıdır» demiştir.

Polat açıklamasında aynı polisin daha önce MHP milletvekilleri tarafından silah çekilerek tehdit edildiğini hatırlatmış Kahramanoğlu'nun Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Doğan Öz gibi hedef gösterildiğini söylemiştir:

Geçmiş dönemlerin kadrolarının halen işbaşında olduğunu, demokrat yurtsever polislerin pasif görevlere verildiğini bildiren Polat özetle şunları söylemiştir:

«Faşist militanların terör eylemlerine kulak vermeyenleri, faşizmi tehlike olarak görmeyenleri, faşizme karşı kesin tavrını koymayanları bir kez daha uyarıyoruz. Şu unutulmamalıdır ki: faşizm bir insanlık suçudur, kendisinden olmayan herkesi yok eder.

Yine tekrar ediyoruz. Geçmiş dönemlerin kadroları halen işbaşındadır, önemli noktalarda görev yapmaktadır. Demokrat - Yurtsever polisler ise pasif görevlere alınmıştır, halen bu görevde çalıştırılmaktadırlar. Şu anda izlenen yöntem ve kadrolarla faşizmin önüne geçilemiyeceği gözler önündedir.

Yurtsever polislere yapılan bu tür saldırılar mücadelemizi engelleyemez. Biz şimdiye kadar halkın yanında olduk, bundan sonra da örgütümüz POL-DER halkın yanında olacak ve görevini sürdürecektir.»

KIZILDERE KATLİAMINI PROTESTO

Mahir Çayan ve arkadaşları 1972 yılında Kızıldere'de katledilmelerinin 6. yıl dönümünde yapılan çeşitli gösterilerle anılmışlardır. Afyon Cezaevi'ndeki siyasi tutuklular 1 günlük açlık grevine giderken İstanbul Dev-Genç Genel Başkanı Celalettin Can, 25 yüksek ve orta dereceli okulda 1 günlük boykot kararı aldıklarını, protesto gösterilerini semtlerde, yurtlarda düzenlenen anma toplantıları ile devam ettirdiklerini açıklamıştır.

Afyon Cezaevi'ndeki 10 siyasi tutuklu Kızıldere katliamının 6. yıldönümünde yaptıkları açıklamada devrimcilerin MHP, Ülkü Ocakları ve kontr-gerilla tarafından katledildiğini ileri sürmüşlerdir.

ADANA'DA

Maocular dün Adana'da İGD üyelerine saldırmışlar, polis saldırganları yakalayacağına aralarında İGD Adana Şube Başkanı ve 2 Yönetim Kurulu üyesinin de bulunduğu 10 ilerici genci göz altına almıştır.

ANKARA'DA

Ankara'da dün saat 03.00 sıralarında Siteler Ali Ersoy Mahallesi 613 numaradaki Turan Öztürk'e ait olduğu bildirilen bir kahvehaneye de patlayıcı madde atılmıştır.

☆ Çankaya Lisesi, dün sabah öğrenciler tarafından işgal edilmiştir.

Sabah erken saatlerde okula giren ve kapıları kapatan öğrenciler, önceki gün çıkan çatışma nedeniyle polis tarafından gözaltına alınan 15 arkadaşlarının serbest bırakılmasını istemişlerdir.

☆ Ankara Doğumevi'ne bağlı Sağlık Koleji öğretmenlerinden ve Ülkücü Hanımlar (ÜLKÜ-HAN) Derneği Genel Başkanı Şenol Sunat'ın lojmanında ihbar üzerine yapılan aramada derneğe ve MHP'ye ait yayınlarla çalıntı olduğu sanılan 34 bin lira para ele geçirilmiştir.

Edinilen bilgiye göre, Sağlık Koleji yöneticileri okulda silah bulunduğu yolunda yapılan bir ihbar üzerine durumu Anafartalar Karakolu'na bildirerek arama yapılmasını istemişlerdir. Bunun üzerine Sağlık Koleji'ne gelen polis ekipleri okulda ve öğretmenlere ait lojmanlarda arama yapmıştır. Yapılan arama sonunda Kolej Kimya öğretmenlerinden ve ÜLKÜ-HAN Genel Başkanı Şenol Sunat'ın odasında MHP'ye ve derneğe ait yayınlarla bir çelik dolapta naylon torba içinde toplam 34 bin lira ele geçirilmiştir. Sunat, bu paranın 18 Şubat günü düzenlenen bir gecede hanımların yapmış bulunduğu el işlerinin satışından elde edildiğini söylemiş, bankaya yatırma fırsatı bulamadığı için odasında muhafaza ettiğini bildirmiştir. Ancak polis, aramada Sunat'ın iddia ettiği el işlerinin satışına ilişkin herhangi bir makbuz bulunmadığı için paraların çalıntı olabileceği olasılığını gözönünde bulundurarak paralara ve ayrıca sözkonusu yayınlara el koymuştur.

Öte yandan, bu durum üzerine Sağlık Koleji Yöneticileri kendisine tahsis edilen lojmanı amacı dışında kullandığı gerekçesiyle Şenol Sunat'tan derhal kaldığı yeri boşaltmasını istemişlerdir. Ancak, Doğumevi Başhekimi Ziya Durmuş, Sağlık Koleji Yöneticilerine emir vererek Şenol Sunat'ın bir süre daha lojmanda kalmasını söylemiştir. Soruşturma sürmektedir.

KEŞAN'DA

Keşan Savcı Yardımcısı Ramazan Demir'in otomobili akşam saat 19.30 sıralarında ateşe verilmiştir.

KONYA'DA

Konya Gazi Lisesi'nde öğretimi engelledikleri gerekçesiyle 8 öğrenci gözaltına alınmıştır.

URFA'DA

Sürüç Emniyet Amirliğinde görevli gece bekçisi Mehmet Gören'in evi dün gece kimliği belirsiz kişilerce tabanca ile yaylım ateşine tutulmuştur. Olayda can kaybı olmamıştır.

TRT

(Baştarafı 1. Sayfada)

İsmail Cem'in TRT Genel Müdürlüğüne getirilmesinin Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk tarafından uygun görülmemesi üzerine, Bakanlar Kurulu'nda beliren farklı görüşlerin de etkisiyle Başbakan Ecevit Danıştay'dan konuyla ilgili görüş sormuştur. Danıştay Üçüncü Dairesi, Danıştay'ın diğer dairelerini bugüne kadar farklı kararlar almasını gözönünde bulundurarak konuyu incelemiştir. Danıştay Dairelerinin görevinden alınan bir kişinin başvurusu halinde yürütmeyi durdurma kararı aldığı zaman, «Sadece ilgili yetkilinin tezkeresinin göreve iadede yeterli olduğu» ya da «Bir kararname gerektiği» şeklindeki farklı görüşler Cem konusundaki uygulamayı ve kararı geciktirmiştir. Başbakanlık, bu nedenle Danıştay'dan görüş sormuştur. Başbakanlığın hem idarenin yapacağı işleri yeknesak hale getirmek hem de siyasi polemiğe fırsat vermemek amacıyla görüş istediği bildirilmektedir.

Danıştay 3. Dairesi, Cem'in TRT Genel Müdürlüğüne iadesi için Başbakan Ecevit'in yazısının yeterli olduğunu ve Bakanlar Kurulu kararnamesine gerek bulunmadığı yolunda karar almıştır.

Ancak Başbakanlığın sorduğu görüşün yasa gereği oy birliği ile Danıştay'dan çıkması gerektiği, Üçüncü Daire'nin konuyla ilgili kararı ise oy çokluğuyla aldığı öğrenilmiştir. Danıştay Üçüncü Dairesi, bunun üzerine Cem Dosyasını ve Başbakanlığın görüş soran yazısını Danıştay Dava Daireleri Genel Kurulu'na göndermiştir. Danıştay Dava Daireleri Genel Kurulu'nun Pazartesi günü toplanacağı ve konuyla ilgili bir karar vereceği bildirilmiştir.

Başbakanlık yetkilileri, Danıştay kararına göre İsmail Cem'in geçici bir süre için dahi olsa mutlaka TRT Genel Müdürlüğü görevine başlayacağını daha sonra ise bazı gelişmelerin olabileceğini ifade etmişlerdir.

ECEVİT, DANIŞTAY KARARININ UYGULANACAĞINI SÖYLEDİ

Başbakan Bülent Ecevit dün düzenlediği basın toplantısında TRT Genel Müdürlüğüyle ilgili olarak «İsmail Cem ile ilgili Danıştay kararının uygulanması konusunda gereği neyse en kısa zamanda yapılacaktır» demiştir.

Başbakan Ecevit, basın toplantısında bir gazetecinin, «Bugüne kadar bütün Danıştay kararları uygulanmış bulunmaktadır. Ancak TRT Genel Müdürlüğü ile ilgili Danıştay kararı henüz uygulanmadı, bu konuda ne düşünüyorsunuz?» şeklindeki bir sorusunu cevaplandırırken, önümüzdeki günlerde bu konuda Danıştay kararının uygulanması yönünde işlem yapılacağını belirtmiştir.

İLAN

İstanbul (7) İcra Memurluğundan

B. Yervant Çuha
Kurtuluş cad. No: 53/10
Y. Kemal Abbasoğlu

Dosya No: 977/3449

Mahçuz olup satılmasına karar verilen 41.000,00 Lira değerinde 34 YR 287 plaka sayılı Cammer marka kamyonetin açık artırması 3/4/1978 günü saat 12,15-12,30 arası mahçuzun bulunduğu Sultanahmet Nakilbent sokak No: 16 da yapılacaktır. O gün mahçuza verilen muhammen değer kıymetinin % 75 ni bulmadığı takdirde 4/4/1978 günü ayni yer ve saate ikinci satışı yapılarak en çok artırana peşin para ile satılacaktır. İhale karar pulu ile dellaliyenin alıcıya ait bulunduğu ilân olunur. 26/3/1978

(Basın 2398 — 119)

BARIŞ DERNEĞİ ÜYELERİNE DUYURU

2.4.1978 Pazar günü saat 11.00'de İstanbul Belediye Sarayı Meclis Salonu'nda «Dünya Barışı ve Nötron Bombası» konulu bir seminer düzenlenmiştir. Dünya Barış Konseyi'nin ve bazı Avrupa ve komşu ülkeler Barış Komiteleri temsilcilerinin konuk olarak hazır bulunması beklenen bu seminerden sonra, birlikte bir tanışma gezisi ve yemekli toplantı yapılacaktır.

Üyelerimizin katılımları önemle rica olunur.

BARIŞ DERNEĞİ
Merkez Yürütme Kurulu

DUYURU

Barış Derneği 1. Kuruluş Yılını Kutlama Şenliği
(Spor ve Sergi Sarayı - 3.4.1978 saat 20)
PROGRAM :
Maria Dimitriadis (Konuk Sanatçı)
Ali Rıza BİNBOĞA
Ali Ekber ÇİÇEK
Yurdaer DOĞULU
Halkevleri Folklor Ekipleri.
Davetiyeler: BARIŞ DERNEĞİ
İstiklâl Caddesi No: 459 Kat: 5 (44 89 03)
ve
Diğer Demokratik Örgütler
Not: Dönüş için her semte otobüs sağlanmıştır.

Adıyaman Merkez Temel Eğitim Yatılı Bölge Okulu Müdürlüğünden

CİNSİ	MİKTARI	MU. BEDELİ	GE. TEMİNATI	İHALE TARİHİ
Et (Koyun-Keçi)	6000. Kl.	360000. Lr.	18.150 Lr.	20.4.978 9 00 da
Tavuk Eti	500. Kl.	50000 Lr.	3750. »	20.4.978 9.30 da
Ekmek (Somun)	50000. Kl.	270500. Lr.	14570. »	20.4.978 10.00 da
Kuru Yiyecek	30 Kalem	453700. Lr.	21898. »	20.4.978 10.30 da
Sebze-Meyva	27 Kalem	202050. Lr.	11353. »	20.4.978 10.30 da

1 — Okulun 1978 Mali yılı yiyecek ihtiyaçları yukarda cinsi hizasında gösterilen gün ve saatlerde 2490 Sayılı Kanunun 31. Maddesi uyarınca kapalı zarf usulüyle ayrı ayrı Okulumuz Müdürlüğünde ihaleleri yapılacaktır.

2 — Bunlara ait şartnameler hergün mesai saatleri dahilinde Okul Müdürlüğünde de görülebilir.

3 — İsteklilerin aynı Kanunun 32. Maddesi uyarınca hazırlıyacakları teklif mektuplariyle birlikte Ticaret Sicil belgesi veya bağlı bulundukları Dernek Başkanlığından alacakları belgeyle teminat makbuzlarını ihale saatından bir saat öncesine kadar İhale Komisyon Başkanlığına vererek numara almaları ve postadaki gecikmelerin nazara alınmıyacaktır. Taliplilerin de ihalede hazır bulunmaları ilân olunur.

(Basın 13438 — 103)

İLAN

Sarıyer Asliye Hukuk Hakimliğinden

977/71

İETT idaresi tarafından S. Turan Evcimen ve Orhan Gökmen aleyhine açılan alacak davasında:

Fatih, Derviş ali mah. Dilmaç sokak 30 da ikamet ettikleri bildirilen davalılar adına çıkarılan davetiyelerin bila tebliğ iade edildiği zabıtaca yaptırılan tahkikatta da bulunamadığından dava dilekçesi ve duruşma gününün ilanen tebliğine karar verilmiş duruşması da 2/6/1978 saat 11'e muallak olup dava dilekçesi ve duruşma günü davetiye yerine kaim olmak üzere ilanen tebliğ olunur.

(Basın 2424 — 125)

İLAN

İstanbul 14. Asliye Hukuk Hakimliğinden

1976/363

Davacı Güven sigorta vekili tarafından davalılar Bahattin Çamlı v.s. aleyhlerine açılan tazminat davasında:

Davacının alacağı tutarı 115.353 liranın 27.2.1976 gününden itibaren % 5 üzerinden tutacak olan kanuni faizi tutarı ile birlikte, davalılardan tahsiline (müştereken ve müteselsilen) yine davacı şirketin yapmış olduğu yargılama giderleri ile 10728.20 lira ücreti vekaletinde keza davalılardan alınmasına karar verilmiş, davalılardan Cavit iskenderin adresi meçhul olduğundan evvelce dava dilekçesi ile gıyap kararı ilanen tebliğ edilmiş olmakla bu kerre mahkememizden verilen 17.2.1978 tarih ve 363/80 sayılı kararında bu davalıya ilanen tebliğine karar verilmiş olduğundan,

İş bu kararın ilanı tarihinden itibaren kanuni süresi içinde temyiz etmeniz, temyiz etmediğiniz takdirde kararın kesinleşeceği hususu, kararın tebliği yerine kaim olmak üzere 1 ay müddetle ilanen tebliğ olunur. 27.3.1978

(Basın 2387 — 120)

BİR EKMEK BİR Politika

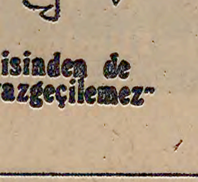

ikisinden de «vazgeçilemez»

İskenderun'dan - Karabük'e 30.000 ton ham katran naklettirilecektir

Şartnamesi, bedelsiz olarak aşağıda adreslerden alınabilir.

1 — KARABÜK'TE: Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesi Tedarik ve İkmal Müdürlüğümüz.

2 — İSTANBUL'DA: Sirkeci, Yalıköşkü Cad. Yalıköşkü Han Kat: 4-5 deki Mümessilliğimiz.

3 — ANKARA'DA: Kavaklıdere, Tunus Cad. No: 63 deki Mümessilliğimiz.

İSTEKLİLERİN şartnamemiz esaslarına göre hazırlayacakları kapalı teklif mektuplarını, geçici teminatlarıyla birlikte engeç 19 Nisan 1978 Çarşamba günü saat 14.00'e kadar Karabük'teki Müessesemiz Haberleşme ve Arşiv Müdürlüğünde bulundurmaları ilân olunur.

(Basın 13722 — 122)

SAHİBİ: POLİTİKA Basım Yayın A.Ş. adına KEMAL TÜRKLER

Genel Yayın Müdürü: AYDIN ENGİN
Müessese Müdürü: HALUK YETİŞ

Yazı İşleri Müdürü: AYDIN ŞENESEN
Teknik Yönetmen: YAVUZ KÖSEMEN
Ankara Temsilciliği: İSTA (SÜLEYMAN COŞKUN)

DİZGİ: Politika Basım Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri
BASKI: Güneş Matbaacılık A.Ş.
DAĞITIM: Hürriyet Gazete Dağıtımı A.Ş.

Abone koşulları:
Yurt içi Yıllık 750 TL - 6 aylık 400 TL - 3 aylık 200 TL
Yurt dışı Yıllık 900 TL - 6 aylık 500 TL - 3 aylık 250 TL
Avrupa uçak farkı olarak her sayı için 6.50 TL ek ücret alınır

İLAN TARİFESİ
Bütün Türkiye ve Avrupa sütun santimi 200 TL
İstanbul Baskısı 100 TL Yayın İlanları 50 TL

Seka işçileri, Selüloz-İş Sendikası'nın üyelikten çıkardığı arkadaşlarıyla dayanışmalarını sürdürüyor

★ YÖNETİCİLERİN ÜYELİKTEN ÇIKARDIĞI İŞÇİLERE TOPLANAN BAĞIŞLAR 30.545 LİRAYI AŞTI.

★ TOPLANAN BAĞIŞLAR İŞÇİLERE DAĞITILDI.

KOCAELİ (İSTA)

Türk-İş'e bağlı Selüloz-İş Sendikası Yöneticilerinin SEKA Fabrikalarında kendilerine muhalefet örgütledikleri için sendika üyeliğinden çıkardıkları işçilere İlerici Muhalefet Hareketi Dayanışma Kampanyası örgütleyerek; toplanan ilk 30.545 lira eşit biçimde dağıtılmıştır.

Selüloz-İş Sendikası Yönetime karşı muhalefet yürüten İlerici Muhalefet Hareketi, bütün şubelerden toplanan 30.545 liranın eşit olarak sendika yönetimi tarafından ihraç edilen işçilere dağıtıldığını belirtmiş ve özetle şu açıklamayı yapmıştır:

«Selüloz-İş'in başını tutanların işçi sınıfı ve demokrasi düşmanı yüzleri her geçen gün biraz daha açığa çıkıyor. Sendika dergisinde boy gösteren ırkçı, gerici, faşizm yanlısı kişiler, ilerici muhalefetin çalışmalarına ve işçi sınıfının mücadelesini karalamaya devam ediyorlar. Bu pervasız kişiler, Türkiye işçi sınıfının en savaşkan, yiğit temsilcileri Maden-İş üyesi Metalurji işçilerinin MESS patronlarına karşı verdikleri onurlu ve şanlı mücadeleyi küçümseyip saptırmada önde geliyorlar. Bu türlü anti-komünizm demagojileriyle sermaye sınıfı adına işçi sınıfına saldıranlar İlerici Muhalefet Hareketine karşı düşmanlıklarını ve anti-demokratik uygulamalarına devam ediyorlar. İkinci Muhalefet Hareketinin tüm Selüloz-İş şubelerinde birliği güçlendirmeleri gelişiyor, boy atıyor. Bu çalışmalar içinde daha önce alınan kararlar ha yata geçiyor. İhraçlar için maddi dayanışma kampanyasının ilk 1 aylık sonuçlarının görüşüldüğü 18 Mart Cumartesi günkü toplantıda dostluk, dayanışma ve ortak savaşım ruhuyla coşkulu bir hava içinde son bulmuştur.»

Öte yandan İlerici Muhalefet Hareketince, «Kâğıt İşçisinin Sesi» adlı bir haber bülteninin yayınlanacağını ve böylelikle örgütlü savaşımın daha da boyutlanacağı açıklanmıştır.

Demokratik Örgütlerden Haberler

İGD SAMANDAĞI YENİMAHALLE ŞUBESİ 1. OLAĞAN KONGRESİ YAPILDI...

İGD Samandağı Yenimahalle Şubesi 1. Olağan Genel Kongresi 26 Mart 1978 günü yapılmıştır.

Kongrede başkanlığa tekrar Ataullah Miççooğulları getirilmiş, yönetim kuruluna ise, Şahap Dede, Gazi Yatkın, Muhittin Fahlioğlu, Cuma Karaçay, Cengiz Miçço, Semir Sönmez ve Behçet Yatkın seçilmişlerdir.

Şube başkanı seçimden sonra bir konuşma yapmış ve «Genel Merkezin Genel Kuruluna hazırlıkların bir parçası olan kongremiz, ileriki mücadelemiz için bir atılım olacaktır» demiştir.

ŞEREFLİ KÖYÜ KALKINMA KOOPERATİFİ GENEL KURULU YAPILDI...

İSTANBUL (İSTA)

Şerefli köyü Kalkınma Kooperatifi Genel Kurulu 26 Mart 1978 Pazar günü yapılmıştır. TÖB-DER Akyazı Şubesi Başkanı Rahmi Dede'ninde bulunduğu Genel Kurulda, demokratik kitle örgütlerinin birlikte demokratik savaşım yürütmeleri gerektiği vurgulanmış ve yeni yönetim kuruluna, bir üst kuruluşa girme yetkisi tanınmıştır.

ORDU ÖĞRETMENLER DERNEĞİ KENDİNİ FESHEDEREK TÖB-DER'E KATILDI...

1948 yılında kurulan Ordu öğretmenler Yardımlaşma Derneği üyeleri, yapılan olağanüstü genel kurul sonucu derneklerini fesederek, TÖB-DER'e katılma kararı almışlardır.

Yapılan kongrede konuşan üyeler, yerel derneklerin işlerliğini yitirdiğini, bu nedenle ülkenin öğretmenleri kapsayan en güçlü örgütü olan TÖB-DER'e geçtiklerini belirtmişlerdir.

GÜNEY VE GÜNEYDOĞU İLLERİNDEKİ ÖĞRETMENLER, «YENİ HÜKÜMET VE İSTEMLERİMİZ» ADLI FORUM DÜZENLEDİ.

Adana, İçel, Gaziantep, Hatay, Urfa, Kahramanmaraş illerinden gelen, Güney ve Güneydoğu' da görev yapmakta olan öğretmenler bir süre önce TÖB-DER Adana Şubesinde «yeni hükümet ve istemlerimiz» adlı bir forum düzenlemişlerdir.

Bu forumda saptanan istemlerin kamuoyu ve Hükümete duyrulmasını isteyen öğretmenler, bir açıklama yayınlamışlardır. «Birlik ve Dayanışma» imzası ile yayınlanan açıklamadaki istemler Sömürüyü sınırlandırma ve giderek ortadan kaldırmak, Eğitimin Demokratikleştirilmesi, ve Genel Demokrasi mücadelesinde başlıkları altında üç gruptan oluşmaktadır.

Sömürüyü sınırlandırma ve giderek ortadan kaldırma başlıklı birinci bölümde, öğretmenlerin ekonomik sorunlarına çözüm getirici yollar önerilmiş, ilk ve orta öğretim öğretmenlerine 15 saatten sonrası için ek ders ücreti verilmesi, köy öğretmenlerine mahrumiyet zammı verilmesi ve lojman sağlanması önerilmiştir. Bu bölümde bayan öğretmenlerin doğum izninin yeniden ayarlanması ve kreş sorununun halledilmesi de istenmiştir. Bu bölümde ayrıca, yüksek öğretime devam eden öğretmenlere, öğrenimleri süresince ücretli izin verilmesi istenmiştir.

Eğitimin Demokratikleştirmesi için başlığı altındaki ikinci bölümde ise, eğitim haklarının demokratikleştirilmesine, Eğitimin İçeriğinin demokratikleştirilmesine ve eğitim yönteminin demokratikleştirilmesine yer verilmiştir.

Üçüncü bölümde ise, genel demokrasi mücadelesinde, grevli, toplusözleşmeli hakların verilmesi, Lokavtın yasaklanması, T.C. Kanunun 141. - 142. maddelerinin kaldırılması ve öğretmenlere siyasi partilere üye olma hakkının tanınmasına yer verilmiş ve silahlanmaya karşı mücadelenin ardıcıl olarak sürdürülmesi istenmiştir.

Tütün ortalama fiyatı Bafra'da 25 liraya düştü

★ BAFRALI TÜTÜN ÜRETİCİSİ «ÜRÜNÜMÜ YAKARIM TEKELE SATMAM» DEDİ...

BAFRA (SAMSUN)
(GÜLSEN AKSOY) Bildiriyor...

Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı'nın Ekici Tütün Piyasasını açmasından sonra tütün alımlarına başlanmış, Bafra'da ortalama fiyatın 25 liraya düşmesi üzerine üretici «Ürünümü yakarım Tekel'e satmam» demiştir.

«TEKEL BAŞ MÜDÜRLÜĞÜ EKSPERLERİ HATALI SAPTAMA YAPTILAR»

Bir yıllık emeklerinin karşılığının bu denli düşük olacağını tahmin edemediklerini de belirten Bafra'lı üreticiler fiyatın düşmeye devam etmesi halinde tüm ürününü yakacaklarını söylemiş ve şöyle demişlerdir:

«Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı giderken Bakan gitti fiyat bitti politikası uygulanmayacaktır demişti. Ancak bu yılda gördük ki, Bakan gidince fiyat bitiyormuş. Tekel Baş Müdürlüğü eksperlerinin hatalı saptama yapmaları tütün üreticisine milyonlarca zarar vermiştir. Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı'nın tekrar Samsun'a gelerek ilçelerdeki tütün alımlarını kontrol etmesini istiyoruz.»

Öte yandan 26 merkezden sadece Tekkeköy ilçesindeki üreticinin ürününü baş fiat olan 71 liradan satabildiği saptanmıştır.

Tek Ges - İş Sendikası Yenice Devlet Su İşlerinde örgütlendi

TARSUS (İSTA)

Yenice Devlet Su İşleri işyerinde çalışan 200'e yakın işçi Türk-İş'e bağlı Tes-İş'den ayrılarak DİSK'e bağlı Tek. Ges-İş Sendikası'na geçmişlerdir.

6. Bölge Devlet Su İşleri Müdürlüğü'nün Yenice'deki işyerinde Tes-İş'den ayrılarak Noter Kanalıyla DİSK'e bağlı Tek. Ges-İş Sendikası'na geçen işçiler yoğun baskılara rağmen sınıf sendikacılığı ilkeleri doğrultusunda hareket ettiklerini bildirmişler ve işyerindeki MHP'li Baş Mühendis Vedat Çamurdanlı'yı kınamışlardır.

Memurlar hızla yoksullaşıyor

★ 1977 YILINDA MEMURLARIN ORTALAMA GELİRİ 2 BİN 106 LİRA DÜZEYİNDE KALDI...

★ BİR MEMURUN DEVLETE YILLIK MALİYETİ 15 BİN LİRADAN 14 BİN LİRAYA DÜŞTÜ.

ANKARA (İSTA)

Memurların devlete olan maliyetlerinde beliren düşüşün sürdüğü, memurların aylık ortalama gelirlerinin 1977 yılı içinde 2 bin 106 lira düzeyinde kaldığı, bu gelişmelere paralel olarak memurların yoksullaşma sürecinin de giderek hızlandığı saptanmıştır.

Maliye Baş Müfettişi Oğuz Aydemir tarafından yapılan bir araştırmada personel masrafları için bütçede ayrılan miktarın bütçe toplamı içinde aldığı payın son yedi yıl içinde giderek azaldığı hesaplanmıştır. 1970 yılında devlet bütçesinden bir memur için 15 bin 865 lira ayrılırken, 1977 yılında ayrılan paranın miktarı 14 bin 750 liraya düşmüştür.

Öte yandan aynı araştırmanın bir başka bölümünde, 1977 yılı içinde memurların eline geçen ortalama net aylık gelirin 2 bin 106 lira olduğuna değinilmiştir. Araştırmada ortalama brüt 25 bin liralık gelire karşın 2 bin 106 liralık net gelir durumu da eleştirilmiş, memurların büyük çoğunluğunun 10 ya da daha düşük derecede oldukları hatırlatılarak bu durumda gerçek net ücretlerin 2 bin 106 liranın da altına düştüğü görüşü savunulmuştur.

Araştırmada bu göstergelerin memurlar arasında yoksulluğun arttığını ortaya koyduğuna değinilmektedir.

Devrimci Toprak - İş iki işyerinde grev kararı aldı

İSTANBUL (İSTA)

DİSK'e üye Devrimci Toprak-İş Sendikası, önceki gün yapılan irade beyanı sonucu iki ayrı işyerinde, Tokat Tarım Meslek Lisesi Çiftçi Eğitim ve Tarım Merkezi'nde, Yalova Atatürk Zirai Araştırma Enstitüsü'nde toplusözleşme yapma yetkisi almıştır.

Tokat Tarım Meslek Lisesi, Çiftçi Eğitim ve Tarım Merkezi'nde dün yapılan irade beyanında DİSK'e bağlı Devrimci Toprak-İş Sendikası 57, Türk-İş'e bağlı Tarım-İş Sendikası ise 23 oy almıştır.

Yalova Atatürk Zirai Araştırma Enstitüsü'nde yapılan irade beyanında ise, Devrimci Toprak-İş 84, Tarım-İş ise 4 işçinin oyunu almıştır.

SOYEL PLASTİK İŞÇİLERİ DİRENİŞE GEÇTİLER

★ KUAS, KAUÇUK-İŞ VE İŞVERENİ SUÇLADI.

★ İŞVEREN 10 İŞÇİYİ İŞTEN ATMIŞ İŞYERİNDE BASKILARINI YOĞUNLAŞTIRMAYA BAŞLAMIŞTI...

★ KAUÇUK-İŞ SENDİKASINDAN AYRILAN İŞÇİLER BU SENDİKANIN YAPTIĞI SÖZLEŞMEYİ SEFALET SÖZLEŞMESİ OLARAK NİTELİYORLAR...

Soyel Plastik İşçileri İşten atılmalara ve baskılara karşı üretimi durdurarak direnişe geçtiler.

İSTANBUL (İSTA)

DİSK'e bağlı Lastik-İş Sendikası'na üye İstanbul Güzelyalı'da kurulu Soyel Plastik işçileri direnişe başlamışlardır.

Bir süre önce Türk-İş'e bağlı Kauçuk-İş Sendikası'nın işyerinde imzaladığı düşük ücretler getiren sözleşmeye tepki gösteren ve DİSK'e bağlı Lastik-İş Sendikası'nda örgütlenen Soyel Plastik işçileri; işverenin Lastik-İş Sendikası'nda örgütlenmenin gerçekleşmesiyle baskılarını yoğunlaştırması ve 10 işçiyi işten çıkarması üzerine toplu olarak üretimi durdurmuşlar ve direnişin hakların alınmasına kadar sürdürüleceğini bildirmişlerdir. Kadınlı erkekli direnişe geçen Soyel Plastik işçilerinin Lastik-İş'te örgütlendiklerini, Kauçuk-İş Sendikası'nın işverenle imzaladığı sözleşmenin ancak bir sefalet sözleşmesi olduğunu belirten Lastik-İş Sendikası İstanbul Şubesi Başkanı Niyazi Kuas, İSTA Muhabirine yaptığı açıklamada, Kauçuk-İş Sendikası'nın imzaladığı sözleşmede işçilere 2 yıl için 14 lira zam getirildiğini, ikramiyelerin ise iki yılda ancak 45 lira olarak dondurulduğunu vurgulamış, direnişe geçen işçilerin haklı bir savaşım içinde olduğunu açıklamıştır.

Kuas, işyerinde çalışan işçilerin üzerinde zorbalıkların arttırılmak istendiğini, işverenin bir kaç işçiyi dövdüğünü de açıklamış, Sendikanın işverenin tutumunu Savcılığa bildirdiğini de belirtmiştir.

Öte yandan aynı işverene ait ve Soyel Plastik Fabrikası ile ayni binada bulunan Elvan Plastik işçileri direnişe geçen arkadaşlarının haklı bir mücadele verdiklerini açıklamışlar desteklerinin sonuna kadar süreceğini vurgulamışlardır.

Kemitaş'ta işten çıkarılan işçiler yerine faşist komandolar alınıyor

SAMSUN
(KENAN TÜRKPENÇE) Bildiriyor...

Kemitaş'ta bir süre önce başlatılan işçi kıyımı devam ederken işten atılan Maden-İş'li işçilerin sayısı 47'ye yükselmiş, işveren işten attığı işçilerin yerine faşist komandolar almaya başlamıştır.

İşverenin ilerici işçileri işten atarak yerine faşistleri almaya başlaması üzerine Maden-İş Bölge Temsilciliği bir dilekçe ile Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne başvurmuş ve **«Kemitaş İşveren temsilcisi son olarak işten çıkarttığı 9 işçinin yerine 3 işçi almıştır. Konunun araştırılmasını istiyoruz»** demiştir.

SİLAHLAR ALTINDA..

Kemitaş'ta Maden-İş'li işçi kıyımına başlanmasından sonra işçiler işyerinde kısa bir direnme hareketi göstermişler bunun üzerine işveren Jandarma birliklerinden yardım isteyerek «Fabrikam işgal edildi. Komünistler çalışanları engelliyorlar, bize yardım edin» demiştir.

İşverenin asılsız bu ihbarı üzerine Jandarma Kemitaş'ta aralıksız 24 saat nöbet tutmaya ve Maden-İş'e kayıtlı işçilerin işyerine girmesini engellemeye başlamıştır.

Orman köylülerinin tükenmeyen sorunları

Orman ürünleri ve orman köyleri sömürüsü yoğunlaşarak sürüyor

★ ORMAN KÖYLERİNDE KİŞİ BAŞINA YILLIK GELİR YALNIZCA 2340 LİRA...

★ ORMAN KÖYLERİNDE KİŞİ BAŞINA DEVLET KREDİSİ 200 LİRAYI BULMUYOR...

★ «PARÇA BAŞI ÜCRET» SİSTEMİ İLE MEVSİMLİK ORMAN İŞÇİLERİ BİR KAT DAHA YOĞUN SÖMÜRÜLÜYOR...

Orman köylerinde mevcut tarım alanlarının sınırlılığı ve verimsizliği, hayvancılık olanaklarının kısıtlılığı köylüyü orman işçiliğine zorlayan nedenler arasında yer alıyor.

İSTANBUL (İSTA)

Türkiye nufusunun yaklaşık olarak dörtte birini oluşturan Orman köylüleri üzerindeki sömürünün gün geçtikçe yoğunlaştığı, devlet-Özel sektör bütünleşmesi ile orman köylüsünün sömürüsü daha da yoksullaşırken asyları pekde fazla olmayan tüccarlar grubunun gün geçtikçe palazlandığı belirlenmiştir.

Çok Uluslu Tekellerin, yerli işbirlikçileri ile giriştikleri orman ürünleri yağması, Türkiye'nin tüm doğal varlığını tehdit edercesine büyürken bu tabana paralel olarak Orman köylüleri üzerindeki sömürünün de yoğunlaştığı belirlenmiştir.

Öte yandan sayıları 10 Milyonu aşan ve bu büyüklüğü ile Türkiye nufusunun dörtte birini oluşturan orman köylülerinin yüzde 77'sinin yoldan, yüzde 68'inin sudan yüzde 99'unun ise elektrikten yoksun olduğu belirlenmiştir. Orman içi köylerde yaşıyan nufusun yüzde 61'inin ise okuma yazma bilmediği ortaya çıkmaktadır. Yapılan hesaplamalar orman bölgelerinde yaşıyan nufusun yıllık gelirinin ancak 2340 lira dolaylarında olduğunu ortaya koymuştur.

GEÇİM KAYNAKLARI SINIRLI

Bilindiği gibi orman köylülerinin temel geçim kaynağını tarım, hayvancılık ve ormancılık oluşturmaktadır. Yapılan araştırmalar orman köylülerinin ekim olanaklarının çok sınırlı olduğunu, tarım arazilerinin verimsiz ve sınırlı bulunduğunu, sulama ve gübreleme olanağının ise olmadığını ortaya koymaktadır. Aynı şekilde hayvancılığında köylüyü geçindirme koşullarından uzak olduğu, doğal şartlarda beslenen ancak yeteri kadar beslenemeyen hayvanların verimli olmadığı belirlenmiştir. Bu koşulların köylüyü doğrudan ormana ve orman ürünlerini işlemeye yönelttiği belirlenmiştir. Bunun dışında ortaya çıkan Kalkınma kooperatiflerinin ise kredi yetersizlikleri yüzünden çalışamadığı belirlenmiştir. Orman köylerinde kişi başına ancak 200 lira devlet kredisi düşmesi kredilerdeki yetersizliğin bir göstergesi olmaktadır.

Orman köylüsünün yaşamını sürdürebilmek için tek alternatif olarak «Orman» kalmaktadır. TİB araştırmasında yurdumuzdaki tüm orman alanlarının Devlete ait olmasına karşın, bu alandaki devlet-Özel sektör bütünleşmesi ile tüm kaynaklardan belli bir tüccar grubunun yararlandırıldığına değinilmiştir. Öte yandan her türlü üretim ve nakil arasından yoksun bulunan köylülerin ormanda parça başı ücret sistemi ile çalıştıkları, «Vahid-i fiyat» olarak adlandırılan bu ücret sistemin köylünün aşırı sömürülmesine ve kısa zamanda yıpranmasına yol açtığı belirlenmiştir. Orman İşletmeleri tarafından uygulanan parça başı sistemin yanı sıra ormanı bölgelere ayırmış olan işletme mütahitleri ve taşaranların, kestiği odunu alım merkezine ulaştıracak araçlara sahip olmayan köylüden ucuza alım yaparak, kârlarını daha da arttırdıkları belirlenmiştir. Bunun dışında Orman İşletmeleri tarafından düzenlenen satışlarda da tahsiz elde eden bir çok kapitalist işletmenin binlerce ton odunu ucuza kapattığı, yada yine tahsizler yolu ile tüccarın eline geç[illegible] odunun serbest piyasaya sürülerek [illegible] kat fiyatla satıldığı saptanmıştır. Bu yoldan kazanılan paraların milyarları bulduğu, örneğin bölge tüccarlarının 1977 yılı kârlarının 2 milyar lirayı aştığı öğrenilmiştir.

Öte yandan 1974 yılı istatistikleri orman ürünleri üretiminde çalışan 625 bin işçiden 16 bininin daimi işçi olduğu geri kalan 618 bin kişinin ise geçici üç aylık dönemde çalışan mevsimlik işçi niteliğini taşıdığı saptanmıştır. Bunlardan 174 bini doğrudan orman ürünleri üretiminde çalışırken geri kalanlar taşıma yükleme, yangınla mücadele, imar, ıslah ve ağaçlandırma işlerinde istihdam edilmiştir. Mevsimlik olarak ormanda üç aya yakın çalışan işçilerin büyük bir çoğunluğunun sigortasız olduğu sigortalı olanların da beş bin işçigünü pirim ödemesi yapamadıkları için emeklilik hakkı kazanamadıkları belirlenmiştir.

İŞ KAZALARI YOĞUN...

En ağır işler arasında yer alan orman işçiliğinde yoğun iş kazalarına rastlandığı belirlenmiştir. Yapılan bir incelemeye göre Artvin yöresindeki bir çalışma mevsiminde üç ölüm 16 yaralanma olayı meydana gelmiştir.

ÇÖZÜM ÖRGÜTLENME VE KOOPERATİFLEŞME

Konu ile ilgili olarak görüşlerine başvurduğumuz uzmanlar Orman köylülerinin içinde bulundukları yoğun sömürü şartlarından kurtulabilmeleri için hızla örgütlenmeleri gerektiğini vurgulamışlardır. Uzmanlar öncelikle kooperatifler içinde örgütlenme gereği üzerinde durmuşlar, kooperatifleşme ile birlikte kooperatifleri yozlaştırma girişimleri ile bu kuruluşları tüccarların ve ağaların [illegible] geçirme girişimleri ile mücadele et[illegible]k gerektiğine işaret etmişlerdir. Uzmanlar tüm alanlarda ol duğu gibi Orman İşletmeleri alanında da özel sektör-devlet ilişkisini kırmak ve bu doğal kaynakları özel sektöre sömürü alanı olmaktan kurtarmak için mücade[illegible] etmek gerektiğini söylemişlerdir.

Maden - İş Sendikası TZDK'de irade beyanını aldı

★ İRADE BEYANINDA ÇALIŞAN İŞÇİLERİN TAMAMI MADEN-İŞ'Lİ OLDUKLARINI YENİDEN KANITLADILAR.

İSTANBUL (İSTA)

Türkiye Zirai Donatım Kurumu'nun Ümraniye'de bulunan işyerinde Önceki gün yapılan irade beyanı uygulamasında Türkiye Maden-İş Sendikası işyerinde bütün işçilerin oylarını alarak yetkili sendika olduğunu tekrar kanıtlamıştır. 45 işçinin oylamaya katıldığı işyerinde Özmetal adlı bir sendika ise tek bir oy alamamıştır.

Bakanlar Kurulu Akdeniz Gübre Sanayii grevini erteledi

ANKARA, (İSTA)

Akdeniz Gübre Sanayi Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü ve Genel Müdürlüğe bağlı tüm işyerlerinde, Türk-İş'e bağlı Petrol-İş Sendikası tarafından alınan grev kararı ile Gübre Sanayii İşverenleri Sendikasınca alınan lokavt kararlarının uygulanması Bakanlar Kurulu'nca 30 gün süreyle ertelenmiştir.

Bugünkü Resmi Gagetede yayınlanan Bakanlar Kurulu kararında, grev ve lokavt uygulamalarının memleket sağlığı ve milli güvenlik bakımından ertelendiği belirtilmiştir.

ABD-Sovyetler Dışişleri Bakanlarının Nisanda görüşecekleri iddia edildi

★ AMERİKA TARAFINDAN YAPILAN AÇIKLAMADA SALT'A İLİŞKİN BİR ZİRVENİN SÖZ KONUSU OLDUĞU İLERİ SÜRÜLÜYOR

WASHİNGTON, (THA)

ABD Dışişleri Bakanlığı kaynakları Dışişleri Bakanı **Cyrus Vance**'ın Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı **Andrei Gromiko** ile buluşarak stratejik silahların kısıtlanması konusunda meydana gelen çıkmazı ele alacaklarını iddia etmiştir.

Bu arada iki Dışişleri Bakanının, bir zirve toplantısı için hazırlık görüşmeleri yapacakları da ileri sürülmüştür.

Haberin Sovyetler Birliği Komünist Partisi organı Pravda gazetesinin, ABD'yi SALT görüşmelerini baltalamakla suçlayan yazısının yayınlanmasından hemen iki gün sonra çıkması dikkati çekmiştir.

Bir ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsü, **Vance - Gromiko** görüşmesinin Başkan **Jimmy Carter**'in öngördüğü şekilde SALT görüşmelerinin imzalanmasına yol açacak nitelik taşıyacağını ileri sürmüştür.

Haberi veren kaynaklar, görüşmelerin, büyük bir olasılıkla Nisan ayında Cenevre'de yapılacağını bildirmiştir.

Aynı kaynaklara göre, bu görüşme sırasında **Vance** ve **Gromiko** arasında bir anlaşmaya varıldığı takdirde, Mayıs ayında ABD Devlet Başkanı **Jimmy Carter** ile Sovyetler Birliği KP Genel Sekreteri ve Yüksek Şûra Başkanı **Leonid Brejnev** arasında New York'ta bir zirve toplantısı yapılacaktır. Bu toplantı da yeni bir SALT anlaşmasının imzalanacağı bildirilmektedir.

Zirvenin, 1974 yılında devrin ABD Başkanı **Gerald Ford** ile Brejnev arasında Vladivostok limanında yapılan görüşmeden bu yana iki ülke devlet başkanları arasında yapılacak ilk toplantı olacaktır.

Filistin Halk Kurtuluş Cephesi Lübnan'da ateşkese uymayacak

★ FHKC Lideri Habbaş Lübnan'daki gericilerle savaşın sürdürüleceğini söyledi.

BEYRUT (THA)

Filistin Halk Kurtuluş Cephesi (FHKC) Lübnan'da ateşkes emrine uymayacağını açıklamıştır.

Lübnan'daki gericilerle savaşı sürdüreceğine and içen **Habbaş**, kendisini alkışlayan Filistinlilere hitaben yaptığı konuşmada, Filistinlilerin gerek ülke içinde gerekse de ülke dışında yasallık hakkı için savaşmak zorunluğunda olduğunu söylemiş ve uluslararası baskı altında bulundurulduklarını söylediği Filistinlilere savaş için çağrıda bulunmuştur.

Öte yandan ABD ve Federal Almanya uçaklarının 650 Norveç askerini, Güney Lübnan'daki BM Barış Gücü'ne katılmak üzere Lübnan'a taşıyacakları açıklanmıştır.

Bu askerlerle birlikte, Barış Gücü'ndeki asker sayısı 1.750'ye ulaşmış olacaktır.

Bir Birleşmiş Milletler sözcüsü, uçakların halen Güney Lübnan'da bulunan birliği ayrıca askeri araçlarla da takviye edeceğini söylemiştir.

Sözcü, birliğe bağlı Fransız askerlerinin Sur Limanı civarındaki Litani Nehri'nde iki yere mevzi de yerleştiriklerini bildirmiş ve şunları eklemiştir: «Fransız birlikleri Güney Lübnan'da Filistinliler ve İsrailliler arasında çatışma çıkabilecek 6 noktada yer almış bulunmaktadır. Birleşmiş Milletler, Güvenlik Konseyi'nin emrine uyarak bölgeye yaklaşık olarak 4.000 asker göndermek için hazırlık yapmaktadır. Bu arada önümüzdeki iki hafta içinde Güney Lübnan'dan bir Nepal Birliği'nin gelmesi beklenmektedir.

Şah'ı protesto için İranlı öğrenciler açlık grevine başladılar

HAMBURG, (ANKA)

Federal Almanya'nın üç kentindeki İranlı öğrenciler, İran'da tutuklu bulunan siyasal mahkumların çok güç koşullar altında bulunduklarını, hapishanelerin çok kalabalık olduğunu ve yeterli bakımın gösterilmediğini öne sürerek açlık grevine başlamışlardır.

İranlı öğrencilerin oluşturdukları konfederasyonun bir sözcüsü, açlık grevinin İran'daki baskı rejimini protesto etmek amacıyla dünya çapında başlatılan kampanyanın bir parçası olduğunu söylemiştir.

Sözcü, Federal Almanya'da kaç İranlı öğrencinin açlık grevine başladığını söylemekten kaçınmış, Şahın gizli polis örgütü «Savak»tan çekindiklerini belirtmiştir.

Uluslararası Ar Örgütünün tahminlerine göre İran'da 100 bin siyasal tutuklu bulunmaktadır.

Öte yandan muhalefet gruplarının çağrısı üzerine yapılan 24 saatlık genel grev sırasında patlak veren olaylarda üç kişinin ölmesi üzerine İran güvenlik kuvvetlerine alarmda kalmaları bildirilmiştir.

Rodezya'da ırkcı rejimle işbirlikçi siyahlar anlaşamıyor

SALİSBURY, (ANKA)

Rodezya'da ırkçı beyaz azınlık rejimi ile «işbirlikçi» siyah liderlerin Bakanlar Kurulunun kompozisyonunda anlaşamadıkları bildirilmektedir.

18 kişiden oluşacak Bakanlar Kurulunda özellikle Savunma ve İç Güvenlik Bakanlıkları anlaşmazlık konusu olmaya devam etmektedir.

Rodezya hükümet sözcüsü, Savunma ve İç Güvenlik Bakanlıkları konusunun yürütme konseyinde mutlaka çözümleneceği ni ve daha sonra da bakanların saptanacağını belirtmiştir.

Altın uluslararası para birimi olmaktan çıkarılıyor

★ **YASADA YAPILAN ÖNEMLİ DEĞİŞİKLİKLERDEN BİRİYLE İMF, ÜYESİ BULUNAN ÜLKELERDEKİ PARA AYARLAMALARINI GÖZETLEYECEK**

WASHİNGTON, (A.A.)

Uluslararası Para Fonunun (IMF) yasasında yapılan önemli değişikliklerin, üye ülkelerin büyük bir çoğunluğunca onaylanarak bugün yürürlüğe girmiştir.

Yasada yapılan önemli değişikliklerden biriyle IMF, üyesi bulunan ülkelerdeki para ayarlamalarını gözetleme yetkisine kavuşmaktadır. Başka bir değişiklikle de, altın, uluslararası para birimi görev yapmaktan çıkarılmakta, yerine «özel çekme haklarına» yeni bir güç ve görev verilmektedir.

IMF çevreleri, Amerika'nın 1971 yılında, doların altına konvertibilitesini tek yanlı bir kararla iptal etmesinden beri IMF'in mali işlemlerinde altının bir birim olarak kullanılmadığını belirtmişlerdir.

Bugün yasada yapılan değişikliklerin yürürlüğe girmesinden sonra fon'a üye olan 133 ülkenin kotaları da resmen arttırılacaktır.

Türkiye'nin halen 151 milyon özel para çekme hakkına eşit olan kotası da, bugünden geçerli olmak üzere 200 milyon özel çekme hakkına yükseltilecektir.

Yasayı değiştiren toplantı 1976 yılında Jamaika'da yapılmış ve o toplantıda alınan kararların % 80 oy hakkına sahip bulunan ülkelerin parlamentolarınca onaylanmasından sonra yürürlüğe girmesi kabul edilmişti.

«IMF», altının resmi fiyatını lağvetmesinden sonra üye ülkeler, kendi aralarında altın alış-verişi yapabilecek lerdir. Ancak bunun yeni bir altına hücuma yol açacağına pek ihtimal verilmemektedir.

ABD Nötron'dan vazgeçmek için Federal Almanya ve İngiltere'nin görüşünü alıyor

★ TÜRKİYE'YE GELEN CHRİSTOPHER BONN, HAMBURG VE LONDRA'DA SCHMİDT VE CALLAGHAN İLE GÖRÜŞÜYOR

BRÜKSEL, (ANKA)

ABD'nin nötron bombasını yapımı ve Avrupa'da üslendirilmesi konusunda nihai kararını vermek için NATO müttefiklerinin, özellikle de Federal Almanya ile İngiltere'nin görüşünü almak istediği ve bu konuda Başkan Carter tarafından görevlendirilen Dışişleri Bakan Yardımcısı **Warren Christopher**' in Bonn, Hamburg ve Londra'da Alman Başbakanı **Helmut Schmidt** ve İngiliz Başbakanı **James Callaghan**'la görüşmeler yapmakta olduğu bildirilmektedir.

Bilindiği gibi **Warren Christopher** geçenlerde Türkiye'ye de gelerek Başbakan Ecevit'in başkanlık ettiği Türk yetkilileriyle görüşmelerde bulunmuş ve bu görüşmelerde ABD'nin Türkiye' ye yeni öneriler sunduğu belirtilmişti. Bu arada 18 - 19 Nisan tarihlerinde Danimarka'da toplanacak olan NATO nükleer planlama grubu toplantısında, **«nükleer silahların modernizasyonu'nu NATO'nun savunma gücünün geliştirilmesi üzerindeki kısa ve uzun vadeli etkileri»** gündem maddesi altında nötron bombasının geleceği konu sunun da ele alınacağı bildirilmektedir.

Bilindiği gibi nötron bombası, binalara zarar vermemekte ve sınırlı bir alanda çok yüksek bir radyasyonla tüm canlıları yok etmektedir.

Uluslararası Silahsızlanma Komitesi kurulması istendi

CENEVRE, (ANKA)

Hollanda, silahsızlanma için yürütülen tüm görüşmelere karşın hızını giderek arttıran silahlanma yarışının durdurulabilmesi için, uluslararası bir silahsızlanma komitesi kurulmasını önermiştir.

Uzun bir süredir Cenevre'de çalışmalarını sürdüren Dünya Silahsızlanma Komitesinde konuşan Hollanda delegesi **Richard Fein**, Hollanda'nın önerisinin, büyük bir silahsızlanma konferansının hazırlıklarını yürütmekte olan Birleşik Milletler'e de sunulacağını söylemiştir.

Hollanda'nın önerisinde, kurulacak komitenin, anlaşmalara uyulup uyulmadığını denetleme yetkisine sahip olmasının yanısıra bir danışma organı olarak görev yapması da öngörülmektedir.

Hollanda temsilcisi, denetimin uluslararası gözlem uyduları aracılığı ile yapılması yolunda ki Fransız önerisini hükümetin desteklediğini, ancak tüm gözlemlerin uydular aracılığı ile yapılamayacağı görüşünde olduğunu belirtmiştir.

Teröristler hakkında karar salı günü veriliyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Asya-Afrika Halkları Dayanışma Örgütü'nün Kıbrıs'taki toplantısını basarak örgütün Başkanını öldüren iki terörist hakkındaki kararın Salı günü verilebile[illegible]ği belirtilmektedir. Lefkoşe'deki olağanüstü Ağır Ceza Mahkemesinde yargılanan iki terörist, daha önce verdikleri ifadelerinde, Başkanı kendilerinin öldürmediklerini, yalnızca rehinelerin yakalanarak uçağa götürülmesi olayına karıştıklarını söylemişlerdir. Haber kaynakları, mahkemenin, sanıklar hakkında ölüm cezası verebileceğini bildirmektedirler.

olaylar ve gerçekler

bilge dicleli

Eşitlik bunun neresinde

Belçika Dışişleri Bakanı Henri Simonet ülkemizden ayrıldı. Doğrusu NATO ve AET merkezlerini ülkesinde barındıran Belçikalı bakan iyi iş yaptı. Simonet ülkemizden ayrılmadan önce yapılan açıklamalarda ana hatlarıyla şunlar belirtiliyordu: Türkiye dışardan aldığı çeliğin beşte birini Belçika'dan alacak, Belçika Türkiye'nin AET üyeliği için girişimlerde bulunacak ve OECD bünyesindeki Türkiye'ye Yardım Konsorsiyumunun öngördüğü «yardım»ın 100 milyon dolardan 150 milyon dolara çıkarılmasını sağlayacak.

İlk bakışta eşit bir alışveriş gibi görünüyor bu. Ama biraz derinlemesine bakıldığında, somut olgular ve gerçekler gözönüne alındığında, Belçika ile varılan mutabakatın eşitlikle uzaktan yakından ilgisi bulunmadığı ortaya çıkıyor.

İlkin işe OECD ile başlayalım. OECD, yani Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü, emperyalizmin sömürge sistemi parçalandıktan sonra kurulmuş. Amacı ise açık: Yeni sömürgeciliğin bir aracı olarak kalkınmakta olan ülkeler ekonomilerini emperyalizmin istediği raya oturtmak. Bu örgütde de ipler ABD emperyalizminin elinde. Onun istemediği yardımlar, öngörmediği kredilerin verilmesine olanak pek yok. İşçilerimizi sömüren Belçika tekelleri de bu çerçeve içerisinde daha çok «teknik yardım» işine el atmışlar ve kalkınmakta olan ülkelerin kapitalizme yönelmelerinde önemli «katkı»larda bulunmuşlar. Kredi verilen ülkelerin ulusal çıkarlarının dikkate alınmadığı bu «yardım»lar, daha çok tekellere kâr getirecek alanlar için kredi verilmesini öngörüyor. Yani OECD bize 100 değil de 150 milyon dolar veriyorsa, bunun bir «diyeti» var. Hem de çok pahalı Yani eşitlik hak getire.

İkinci olarak AET üyeliğini ele alalım. Belçika bile son AET zirvelerinde uygulanan politikalardan şikâyet etmiş, sanayileşmiş kapitalist ülkeler zirvesine çağrılmadığı için homurdanmış ve AET bünyesinde kimi tekeller yararına olan işleyişten yakınmamış mıydı? AET'ye tam üyelikle böbürlenilecek hiçbir şey yok. Tabii, tam üyelik sağlandıktan sonra paramızın büsbütün perişan olmasından, fabrikaların durmasından, işçilerin işsiz kalmasından, köylülerin AET tarım politikası nedeniyle ürünlerini çöpe atmak zorunluluğundan onur duyulacaksa, o zaman iş başka.

AET tarım ürünlerini, sanayi ürünlerini satacak pazar arıyor. Tabii bizim gibilere de, emperyalist ülkelerle ilişkileri gerçekten anti-emperyalist raya oturtmadıkça, bu ürünleri onların verdikleri kredilerle satın almak ve mahvolmak kalıyor. Yani eşitlik söz konusu değil.

Bilindiği gibi, kapitalist Avrupa ülkeleri çelik sanayii, büyük bir bunalımın içerisinde. Belçika'da bu bunalımın pençesinde. AET üyeliği girişimleri, OECD «yardım»ları ma önerisi getirdi. Biz de kabul ettik. Geçen yıl dış ülsağlayacağım ayağıyla, çelik ürünlerini Türkiye'ye satkelerden çelik almak için tam 689 milyon 689 bin dolar ödemişiz. Bu, 1978 için aynı kalırsa, Belçika'ya bu «hizmet»lerine karşılık olarak 137 milyon 939 bin 600 dolar para ödüyeceğiz. Kısaca bize OECD'den sağlayacağını söylediği kredinin hemen hemen tamamını. Ama biz de demir - çelik fabrikaları var. Ve bunlar eksik kapasite ile çalışıyorlar. Hammadde bakımından da varlıklı olduğumuzu düşünüp, neden ithal yerine, varolan demir - çelik tesislerini güçlendirmeye gitmeyelim?

Gidemeyiz, çünkü OECD'ler, IMF'ler ve diğerleri, bize kredi veriyorlarsa, ekonomimizin kalkınmasını engellemek için veriyorlar. Onlardan alınan paralar yine onlara gidecek, bunun adı da eşitlik olacak. Kim yutar bunu?

Dahası, karşılıklı eşit yararlar ilkesine dayalı ilişkileri de engelliyorlar. Örneğin İskenderun demir - çelik tesislerinin genişletilip tam kapasiteye geçmesi her nedense gerçekleşmiyor. Örneğin, Belçika'nın da katılacağı bildirilen Oymapınar barajı elektrik donanımı ihalesine sosyalist ülkeler giremiyor. Çünkü projeye kredi veren Dünya Bankası bunu koşul olarak öne sürüyor.

Şimdi akıllara şu soru gelebilir: Sen de hep sosyalist ülkelerle ticaret yapalım istiyorsun. Olur mu bu?

Olur tabii, eğer karşılıklı eşit yararlara dayalı ekonomik ilişkileri yalnız ve yalnızca sosyalist ülkeler öneriyorlarsa, bunda bizim suçumuz yok. Gerçekten karşılıklı eşit yararlara dayalı ilişkiler geliştirseler kimse karşı çıkmaz ki Simonet'nin «başardığı» işlere.

Hıristiyan Demokrat Parti Moro için pazarlığa giremeyecek

★ KIZIL TUGAYLARIN YÖNTEMLERİ SS YÖNTEMLERİNE BENZETİLDİ

ROMA (THA)

İtalya'da iktidardaki Hıristiyan Demokrat Parti, Başkanı **Aldo Moro'yu** iki hafta önce kaçıran Kızıl Tugaylar teröristleriyle Moro'nun serbest b[illegible]lması için hiçbir pazar[illegible]yapılmayacağını açıklamışlardır.

Moro'dan Kızıl Tugaylar üyelerinin işkencelerine maruz kalarak bazı tehlikeli sır lar açıklamak zorunda kalabileceğini bildiren mektuplarına rağmen, Parti Yönetim Kurulu, şu açıklamayı yapmıştır:

«Kızıl Tugay'ın şantajını kabul etmeyeceğimizi açıklıyoruz. Başkanımız Moro, en ciddi ve insanlık dışı davranışlarla karşılaşmaktadır.»

Öte yandan Hıristiyan Demokrat Parti azınlık hükümetini Parlamento'da sayısal çoğunluğuyla destekleyen Komünist Partisi de Moro'dan gelen mektupla ilgili basına şu bildiriyi dağıtmıştır:

«Görev son derece zor ama yalandır. Demokratik rejim kesinlikle tedhişe teslim olamaz. Bu konuda iktidarla dayanışma içindeyiz.»

Sosyalist Parti milletvekillerinden **Sandro Pertini** ise Moro'nun el yazısıyla yazıldığı ileri sürülen sözkonusu mektubun Moro tarafından yazıldığına kesinlikle inanmadığını söyleyerek **«Nazilerin elinde tutsak kalan herkes bu tür durumlarda Nazilerin insan iradesi üstünde ne tür oyunlara giriştiklerini bilir. Kız[illegible] Tugaylar'ın kullandığı yöntemlerin de SS'lerinkine benzediğini hiç kimse artık tartışamaz»** demiştir.

İskenderun Demir-çelik tesislerinin yalnız ilk kısmı Türkiye'ye 6 milyar lira gelir sağlayacak

BELÇİKA'DAN YILDA YAKLAŞIK 137 MİLYON 939 BİN 600 DOLAR ÖDEYEREK ÇELİK ALACAĞIMIZ BİLDİRİLİYOR. OYSA AKDENİZ KIYISINDA BÜYÜK BİR DEMİR-ÇELİK TESİSİ KURULUYOR. BU TESİS TAM KAPASİTE İLE FAALİYETE GEÇTİĞİ ZAMAN, ÜLKEMİZİN DÖVİZLERİ DIŞARIYA GİTMEYECEĞİ GİBİ, BÜYÜK GELİR DE SAĞLANACAK. AŞAĞIDA BU TESİSLER ÜZERİNE YAZILMIŞ BİR SOVYET MAKALESİ YAYINLIYORUZ:

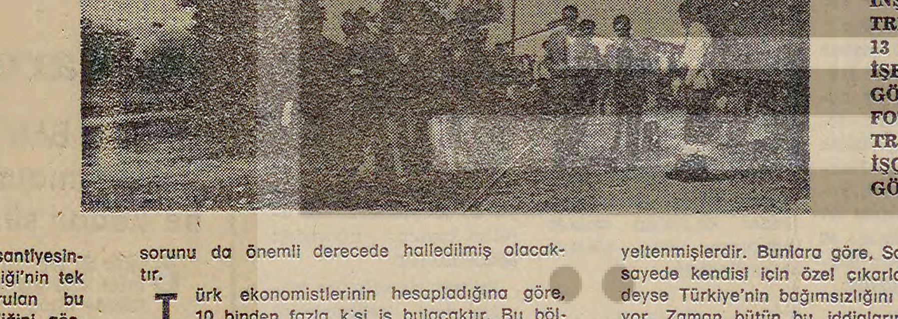

FABRİKAYA, CİVAR KÖYLERDEN TREN YOLLARI İNŞA EDİLMİŞ. TREN, YAKLAŞIK 13 BİN İŞÇİYİ İŞE GETİRİP GÖTÜRÜYOR. FOTOĞRAFTA TRENDEN İNEN İŞÇİLER GÖRÜLÜYOR.

İskenderun demir-çelik tesisleri şantiyesinden gelen haberler, Sovyetler Birliği'nin teknik ve ekonomik yardımıyla kurulan bu tesislerde çalışmaların başarıyla ilerlediğini gösteriyor. İşletmenin yüksek fırın, kok kömürü bataryası, termoelektrik santrali ve tamir atölyesinden ibaret ilk kısmı çalışmaya başlamıştır. Fabrikanın yalnız ilk kısmının işletmeye açılması Türkiye'ye yılda 6 milyar lira gelir sağlayacaktır.

25 Mart 1967 tarihli Sovyet-Türk anlaşmasına uygun olarak bu ülkenin Akdeniz kıyılarında kurulan metalurji kompleksi yalnız Türkiye'nin değil, bütün Yakın ve Orta Doğu'nun en büyük demir-çelik işletmesi olacaktır. Fabrikanın projesi hazırlanırken Sovyetler Birliği'nin demir-çelik metalurjisi alanındaki ileri tecrübesi ve en son başarıları gözönünde bulundurulmuştur. Ağır ve külfetli süreçlerin makineleştirilmesine çok önem verilmiştir. İşletmede havanın ve denizin kirlenmesini önleyen donatım da vardır.

Sanayinin bu kolu bugüne kadar ülkede gerekeli derecede gelişmiş değildi. Örneğin, geçen yıl, Türkiye bir milyon tondan biraz fazla çelik üretmiştir. İskenderun demir-çelik işçilerinin ilk katkıları 1 milyon ton, 3 yıl sonra ise 2 milyon tondan fazla olacak, birkaç yıl sonra dayılda 4 milyon ton çelik eritilecektir. Ülke bu sayede çeşitli tipte haddeden geçirilmiş madenlerin ithalinden kurtulacak ve halen dövizle ödediği demir-çelik ithalini mümkün olduğu kadar kısabilecektir. Yine bu sayede bu bölgede halkın iş bulma sorunu da önemli derecede halledilmiş olacaktır.

Türk ekonomistlerinin hesapladığına göre, 10 binden fazla kişi iş bulacaktır. Bu bölgenin çehresi de değişecektir: Yeni mahalleler, asfalt yollar, hastaneler, okullar kurulacaktır. Bundan başka, İskenderun tesisleri gibi büyük bir kompleksin kurulması demir madenlerinin daha büyük ölçüde işletilmesine, yeni esaslı sanayi kollarının doğmasına yardım edecektir.

Akdeniz kıyısında yalnız sanayi binaları kurulmuyor. Burada iki komşu halk arasındaki güven ve karşılıklı anlayış kuvvetleniyor, yeni işbirliği şekilleri doğuyor. Sovyetler Birliği'nin çeşitli şehirlerinden İskenderun'a gelen mühendis ve ustalar bilgi ve tecrübelerini Türk meslektaşlarıyla cömertçe paylaşıyor, bileşik teknik araçlarını ve üretimin inceliklerini öğrenmelerine yardım ediyorlar. İskenderun şantiyelerinde daha şimdiden 2 binden fazla yapı ve işletme işçisi yetiştirilmiştir. 300'den fazla işçi Sovyetler Birliği'nin büyük metalurji fabrikalarında staj yapmıştır.

İskenderun demir-çelik tesisleri, Sovyetler Birliği'nin yardımıyla kurulan ya da donatılan öbür işletmelerle birlikte Türkiye'nin sanayileştirilmesine, ülkenin millî ekonomisinin ve bağımsızlığının kuvvetlenmesine, Türk halkının refahının yükselmesine yardım edecektir.

Sovyetler Birliği'yle Türkiye arasındaki iyi dostluk ilişkilerinin aleyhtarı İskenderun demir-çelik tesislerinin önemini defalarca küçültmeye. Sovyetler Birliği'nin yardımını karalamaya yeltenmişlerdir. Bunlara göre, Sovyetler Birliği bu sayede kendisi için özel çıkarlar arıyor ve nerdeyse Türkiye'nin bağımsızlığını köstéklemek istiyor. Zaman bütün bu iddiaların ne kadar saçma olduğunu inandırıcı bir şekilde göstermiştir. Sovyetler Birliği Başbakan Aleysey Kosigin'in İskenderun tesislerinin ilk kısmının işletmeye açılışı töreninde söylediği nutuk da buna temas edilmiştir. Sovyet hükümet Başkanının özetle söylediği gibi, Sovyetler Birliği eğer Türkiye'ye karşı kötü niyetler besleseydi, pek tabii ki bu ülkenin ekonomik bağımsızlığının esasını teşkil eden çok sayıdaki millî sanayi kollarının: demir-çelik, metalürjisinin ve demirdışı madenlerin, petrol, kimya, mensucat sanayilerinin gelişmesine yardım etmezdi.

Sovyetler Birliği ile Türkiye arasındaki ekonomik bağlar eşit haklar ve iki tarafın çıkarı hesaplanarak kurulur. Sovyetler Birliği'nin komşu ülke ile ve öbür devletlerle ilişkilerindeki bu tutumu değişmemektedir. Sovyetler Birliği bundan önce olduğu gibi, onuncu beş yıllık plân süresinde de gelişmekte olan ülkelerle demokrasi ve adalet esaslarına göre işbirliğini geliştirmek, bu ülkelerin ekonomik bağımsızlığına yardım etmek niyetindedir.

İskenderun demir-çelik tesislerinin ilk kısmının başarıyla çalışması Sovyetler Birliği ve Türkiye arasındaki ekonomik ve diğer ilişkilerin olumlu bir geleceği olduğunu ve iki komşu halkın menfaatine uygun olarak verimli bir şekilde gelişebileceğini bir daha göstermiştir.

İLAN

Kadıköy 1. Asliye Hukuk Hakimliğinden

1977/354

Güneş Sigorta A.Ş. Tarafından Ali Cebeci, Kamil Duru aleyhine açılan alacak davasında:

Davalı Ali Cebeci'nin adresinin meçhul olması sebebiyle dava dilekçesi ve duruşma gününün gazete ile ilanına karar verilmiş ve ilanen davetiye tebliğine rağmen 22/3/1978 günü saat 9.20 de duruşmaya gelmediğinden, kendisini bir vekille temsil ettirmediğinden, hakkında ilanen gıyap kararı çıkartılmasına karar verilmiştir.

Kandıra caddesi, no. 157 İzmit adresinde ikamet eden davalı Ali Cebeci'nin duruşmanın bırakıldığı 31/5/1973 günü saat 9.00 da gelmediği taktirde duruşmaya gıyabında devam olunacağının gıyap kararı yerine kaim olmak üzere tebliğ ilan olunur. 22/3/1978

(Basın 2240 — 104)

DİSK: "1 Mayıs İşçi Bayramı 1 Mayıs alanında kutlanacak„

★ Işıklar, «Hiçbir güç kazanılmış hakları kullanmamızı engelleyemez» dedi

★ DİSK'ten yapılan açıklamada, İstanbul Üniversitesinde öldürülen gençlerin cenaze törenine katılan 32 işçinin işten çıkarıldığı bildirildi

İSTANBUL, (İSTA)

1 Mayıs İşçi Bayramının, İst[anb]ul'un çeşitli alanlarda kutlanacağı yolundaki söylentiler üzerine basına bir açıklama yapan DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar, 1 Mayıs İşçi Bayramının 1 Mayıs alanında kutlanacağını, bunun için gerekli tüm yasal prosedürün tamamlandığını belirtmiştir.

Işıklar bu konudaki açıklamasında, **«İşçi sınıfımız, uluslararası birlik mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs'ı yine Taksim alanında kutlayacaktır. Bu isteğin engellenmesine yönelik girişimleri yasal hakların engellenmesi olarak görüyoruz. Hiçbir güç, kazanılmış hakları kullanmamızı durduramaz. DİSK, 6 Şubat 1978 tarihinde İstanbul Valiliğine başvurarak, yasal prosedürü tamamlamış ve Taksim alanında 1 Mayıs'ı kutlayacağını açıklamıştır. Vali İhsan Tekin'in D.2 no.lu «alındı» yazısı ile de bu hak kesinlik kazanmıştır. Bu konuda bütün örgüt üyelerine gerekli duyuru yapılmış ve geri dönülmez haklar kazanılmıştır»** demiştir.

Işıklar, İstanbul'un güvenlik görevlileri açısından yeterli kadroya sahip olduğunu, hükümetin ise her türlü tertibin dışında olduğunu umduklarını belirtmiş ve özet le şunları söylemiştir:

«Hükümetin her türlü tertibin dışında olduğunu umarken, MC dönemlerinde bile kullandığımız Taksim alanında 1 Mayıs 1978'i kutlamaya hiçbir yasal gücün engel olamıyacağını bütün kamuoyuna açıklıyoruz. İşçi sınıfımız, haklarını kullanarak İstanbul'un göbeğinde bayramını yapacaktır.»

«FAŞİZME İHTAR EYLEMİ» NEDENİYLE 33 İŞÇİ GÖZALTINA ALINDI

DİSK ve demokratik kitle örgütleri tarafından gerçekleştirilen ve 1 milyona yakın işçi, emekçi ve aydının katıldığı «Faşizme ihtar eylemi» nedeniyle haklarında soruşturma açılanların sayısının 33'e yükseldiği açıklanmıştır.

Ayrıca, İzmir'de bulunan ve Genel-İş Sendikasına üye 11 işçinin tutukluluk hallerinin kalktığı, buna karşın Polatlı'da 3, Ankara'da ise 19 işçinin tutuklu bulunduğu belirtilmiştir.

CENAZE TÖRENİNE KATILAN 32 İŞÇİ İŞTEN ATILDI

16 Mart günü İstanbul Üniversitesinden çıkarken katledilen öğrencilerin cenaze törenine ve 17 Mart günü yapılan protesto yürüyüşüne katılan 32 işçinin, işveren tarafından işten çıkartıldıkları bildirilmiştir.

DİSK tarafından yapılan açıklamada, 32 Gülmobsan işçisinin, ASİS Sendikası üyesi oldukları ve sendikanın işveren aleyhine dava açtığı belirtilmiştir.

Ayrıca, bu işçilerin DİSK'in, maddi ve hukuki güvencesi altında olduğu da vurgulanmıştır.

KİTAP KORKU VE FAŞİZM

Çağdışı sağ siyasal iktidarlar, Cumhuriyet Türkiyesinde, yıllarca kitap düşmanlığı ürettiler; korkuyu kitapla, kitabı korkuyla özdeş kılarak; kitap düşmanlığını kurumlaştırdılar.

Polis raporlarında kitap sözcüğünün ardına-önüne **«SOL»** nitelemesi özellikle eklendi durdu, yıllarca:

«Silah ve patlayıcı maddelerin yanısıra çok sayıda sol yayın ele geçirilmiştir..»

En azından bugünkü sosyal demokrat hareketin gelişimine de çok büyük katkısı olan, **sosyal içerikli kitapların** yıllar yılı zindanlarla, zincirlerle ödüllendirilişi yetmemiş meğer! Başbakan sayın Bülent Ecevit'in özgürlükçü açıdan yaptığı yaklaşımla birlikte, yine **sosyal demokrat anlayışın tarihsel açmazı,** kitabın karşısına dikiliverdi hemen. İçişleri Bakanlığı konuyla ilgili bir genelge yayınladı. Bu genelge Başbakan'ın açıklamasıyla yer yer çelişki halindeydi.

Şimdi «Sağ ve sol yayınlar» deyimi kullanılıyor, özenle. Daha önceleri, «aramalarda sol yayınlar bulunmuştur» raporlarına, bugün, sosyal demokratların bir kanadının yaklaşımı ile «sağ» eki getirilmiş oluyor. Böylece yine aynı «tarafsızlık» anlayışı gösteriyor kendini.

Genel olarak özgürlükler, özel olarak kitap yayın ve özetle düşün özgürlüğü açısından, İçişleri Bakanının genelgesi, yeniden ele alınmalı ve eksik bırakılmış konu yeterince aydınlığa çıkarılmalıdır.

Gösterilecek en küçük bir kaypaklık, kayganlık; bugün, eli kanlı faşizmin karşısında, tarihsel açıdan bir gerileme sayılacaktır.

«Kuyudan adam çıkarma» geleneği, «tarafsız görünme» geleneği, «denge» geleneği, «sağa ödün verme» geleneği artık sona ermeli...

Tekin SÖNMEZ

Bu nedenler, faşizme karşı olduğunu söyleyenler (sosyal demokratlar da bu birlik içinde sayılıyor) faşizme karşı, **içeriğiyle savaşım yüklenen kitapla** da omuz omuza olmalıdırlar.

Anti-faşist savaşım birliğinin bozulması; ilkin, kitaba mahpushane parmaklıklarından bakmakla başlar; kelepçe, zincir «suç unsuru» tanımlarıyla başlar. Bu tutum ise, bilindiği gibi en çok eli kanlı faşist çetelerin işine yarayacaktır.

Çünkü, faşizme karşı verilen savaşımda, **kitap tutuklanmıştır!..**

Kitabı tutuklayan ya da suçlayan bir yaklaşım, ilkin bu yaklaşımı kendi elleriyle **faşizm karşısında yalnız bırakacaktır.** Faşizmin istediği de budur, bugün.

Oysa, **faşizm** ve **korku** kucak kucağadır. Dosttur **kitap** ve **özgürlük...**

SORUŞTURMA

Düzenleyen: TEKİN SÖNMEZ

Son günlerde, Başbakan Ecevit ile İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı, yasak kitap ve kitap toplatma konusunu gündeme aldılar ve uygulamalara açıklık getirme çabası gösterdiler.

Ancak Başbakan'ın açıklaması ile İçişleri Bakanına genelgesi arasında bir çelişki vardı.

Aynı günlerde ise, çeşitli yayınevlerinin kitapları toplattırılıyordu.

Bu açıklık getirme çabası konusunda, Türkiyeli aydınlara, bilim adamlarına, yazar ve sanatçılara görüşlerini sorduk.

A. KADİR

İçişleri Bakanının sözleri bir açıklığa kavuşturulmalı

Başbakan Ecevit'in sözlerinde Özgürlükçü Demokrasinin ilkelerine tam bir uyarlık vardır. Demokrasiyle yönetilen ülkelerde herkes istediğini okur ve okuduğu kitapta suç aramaz. Oysa İçişleri Bakanı'nın sözleri demokrasiye aykırıdır. Başbakan'ın sözlerinden operasyonlarda kitaplara hiç dokunulmayacağını öğreniyoruz ki, sevindiricidir bu, ve doğaldır da. Oysa İçişleri Bakanı'nın sözleri düşündürücü ve [illegible] suru taşıyıp taşımadığı nasıl anlaşılacaktır? Bunu kim anlayacaktır? Operasyonu yapan, polis olduğuna göre, gene eski hamam eski tas, suç unsuru taşıyor diye kitaplar evlerden gelişi güzel toplanacak demektir. Bu ise Başbakan Ecevit'in sözlerine ve demokrasi anlayışına ters düşecektir. İçişleri Bakanı'nın sözleri bir açıklığa kavuşmalıdır. Hiç bir operasyonda hiç bir kitaba el sürülmemek gerekir. Kitapta suç aramak kitabı bir katil gibi, bir hırsız gibi yaka paça edip götürmek çağ [illegible] le bağdaşamaz.

Asım BEZİRCİ

Yapılan tanımlar yetersizdir

Yapılan tanımlar yetersizdir. Gerçekten demokratik ülkelerde düşünce suçu diye bir şey yoktur. Düşünceler doğru ya da yanlış olabilir. Onlara ancak düşüncelerle karşılık verilmesi yerinde olur. Bu bakımdan, düşünce içeren kitaplara, yayınlara yapılan koğuşturmalar, demokrasiye, birleşmiş milletler insan hakları bildirisine, Anayasada belirtilen düşünce özgürlüğüne aykırıdır.

İktidar, bugün, beklenen konularda yer alan anti-demokratik maddeleri tez elden ortadan kaldırmalı ve gerçek bir demokrasi ortamı yaratmalıdır.

Bu ortamı silahlı kaba, eylemlerle yıkmaya çabalayan faşist cinayet şebekelerine karşı, ödünsüz ivedi önlemler alınmalıdır.

İlhan SELÇUK

İçişleri Bakanlığı arama-tarama sırasında bulunan kitapların suç unsuru olamayacağını kesinlikle açıklamalı

Türkiye'de kitap düşmanlığı salgın nastalık gibidir. Bu konuda daha öncesinden yaşanmış acı deneylerimiz vardır. Kitap düşmanlığı bürokrasinin bazı kesimlerinde göreneklesmiştir. Yasalarımıza göre fikir özgürlüğü yoktur ve yayın yasakları süregelmektedir. Çağdışı durumun değiştirilmesi ve fikir özgürlüğüne dayalı demokratik düzene kavuşma savaşımının başarıya kavuşturulması gerekir. Ancak bu savaşım koşullarını kolaylaştıracaktır.

Bugünkü yasalarımıza göre fikir özgürlüğü yoktur ama yasaklanmış veya mahkûm edilmiş kitapların bir yurttaşın evinde bulunması suç değildir. Bu konuda yıllardan beri hukuk uzmanlarımız açıklamalar yapmış ve nice incelemeler yayınlanmıştır. İçişleri Bakanlığı'nın her hangi bir arama-tarama sırasında herhangi bir evde veya işyerinde bulunmuş kitaplara suç unsuru gibi bakılmaması gerektiğini kesinkes bir aydınlıkla açıklaması yanlış uygulamalara son verecektir.

Türkiye'de bürokrasinin bir kesiminde kitap düşmanlığı [illegible]reği sürdüğü için bu aydınlığa ayrıca gereksinmemiz vardır.

Mahmut MAKAL

Doğrusu Bakanın tutumu yıllardır yapılandan farklı değil

Geçenlerde, Ankara'daki **Sanat Sevenler Derneğin de** Sennur Sezer, Adnan Özyalçıner, Mahmut Tali Öngören'le birlikte, okurlarla söyleştik. Orada, bana, kitap yasaklamalarıyla ilgili sorular yöneltildi, okurlarca. Verdiğim karşılık şuydu; «Düşünce ve düşünceyi ileten basılı araçların, her türlüsünün yasaklanması bugünkü dünyada, akıl ve mantık dışıdır. Ve Türkiye Cumhuriyeti'nin televizyonu yıllardanberi, nereden alındığı, nereden derlendiği belli olmayan kırık dökük tabancalar arasına, kitaplar yerleştirerek, ve bunu seyirciye aktarırken de, «bol miktarda sol yayın yakalanmıştır.» diyerek, yeni kuşakları korkutma yoluna gitmiştir. Böyle şey olmaz. Buna mutlaka bir çare bulunması gerekir.»

Doğrusunu isterseniz, sosyal demokrat Hükümetin İçişleri koltuğunda bulunan Bakanın, bu konudaki genelgesi, televizyonun yıllardır yaptığından ayrımı olmayan bir tutumu yansıtmaktadır. Hâlâ yılların değil, yüzyılların koşullandırdığı kafalarla karşı karşıya bulunuyoruz. Bu davranış, bir tür ödün vermedir. Ödünün bir milimini veren, bir kilometresini de vermek zorunda kalabilir. Ve bu Hükümet, bu gereksiz ödünleri vermesi yüzünden hem aydınlardan hem de güçsüz bile olsa, cephe muhalefetinden çok çekeceğe benziyor. Bizden söylemesi. üst yanını kendileri bilir. Çünkü bu ödünler, dönüp dolaşıp, günün birinde ancak verenleri perişan edebilecek ödünlerdir. Bizse, halk olarak, dört dörtlük önlemlerle tutumlar istiyoruz. Diyetle ve düşünce yasağıyla halkın işi olmadığı açıktır. Bazı çevrelere bağlanan umutlar bu özlemden doğmuştur. Bu özlemin değerini anlamayanlar, hüsrana uğradıkları gün, vakit çok geçmiş olacaktır. Bu ülkede, kaç tane on yıldır, hep kritik dönemin geçmesi söylenir ve «yarın» yapılacak şeylerden söz edilir. Oysa sorunlarımızın böyle tutumlara tahammülü olmadığı gibi, yarın çok geç olacaktır...

Muvaffak ŞEREF

Başbakan'ın ve İçişleri Bakanının beyanları çelişkili

Ecevit ve İçişleri Bakanı'nın beyanları çelişkili görünüyor. Bir yandan «Kimin ne okuduğunu değil, ne yaptığını saptamak gerekiyor.» derken, öte yandan: «Operasyonlar sırasında elde edilen yayınların suç unsuru taşıması halinde de yasal işlemlerin yapılması doğaldır» diyorlar. Öyle anlaşılıyor ki, kendilerini yasaların üzerinde göstermekten kaçındıkları için bu çelişkiye düşmeyi göze almışlardır.

Kuşkusuz, sorun hükümet sorunu değil, parlamento sorunudur. 141. madde gibi, 142. madde de durdukça, en iyi niyetliler bile, en azından böylesine çelişkiye düşeceklerdir.

Nevzat ÜSTÜN

Türkiye üç beş ayda düzelmez toplumun yapısının değişmesi gerekir

Üç Otomatik tüfek iki tabanca 475 mermi ve sol yayınlar bulundu...

İşin aslında, Tüfekten daha az korkarlar onlar. Onların, tek korktuğu şey kitap. Tüfeği kendileri yapar ve nasıl yapıldığını iyi bilirler, oysa kitabın nasıl yazıldığını bilmezler.

Nasıl yapıldığını (yazıldığını) bilmedikleri bir silahtan korkmaları doğaldır.

Radyoda, TV'de polisin yakaladıklarının arasında kitabın da bulunduğunun bildirilmesi, beni pek şaşırtmadı, İçişleri Bakanını'nın son demeci de şaşırtmadı.

Türkiye üç beş ayda düzelmez.

Türkiye'nin sorunları, öylesine derinde, öylesine köklerdedir ki, İçişleri Bakanlarının kitaplarda suç olamayacağını anlayabilmeleri için Hükümetlerin değişmesi de yetmez. Toplumun yapısının değişmesi gerekir.

Ö. Faruk TOPRAK

Hiç bir Batı ülkesinde olmayan yasaklamalar Türkiye'de daha ne kadar sürecek!

Özgür bir toplumun özlemini dile getiren bir ülkede kitap toplatılmamalı, yazarlar hapsedilmemeli, aramalarda sol yayınlara el konulmamalıdır.

Bir yazar, bir aydın olarak Ecevit her hükümet programında «Batı Avrupa ülkelerindeki kadar özgürlük getireceğiz» diyordu. Şimdi yönetim başındadır. Karşısında faşist bir muhalefet var diye, kendisinin hızla sağa kayması çok düşündürücüdür. Bu sağa kayış sürüp giderse, büyük bir aydın çoğunluğu CHP'ye bağladıkları umudu yitireceklerdir. Bu şu demektir, en azından 500 bin oy Ecevit'in elinden kayıp gidecektir. Bu da, AP ile CHP arasındaki oy farkıdır. 7 milyon işsizin bulunduğu Türkiye'de aydınların ve yoksulların faşizme tahammülü olmadığı, gözleri açmalıdır artık. Hiç bir batı ülkesinde olmayan yasaklamalar, Türkiye'de daha ne kadar sürecektir?

— YARIN —

RASIH NURİ
SAMİ KARAÖREN,
SERVER TANİLLİ
ŞÜKRAN KURDAKUL
TURGUT KAZAN
MAHMUT DİKERDEM
MELİH CEVDET ANDAY
VEDAT TÜRKALİ'nin

— CEVAPLARI —

televizyon

18.00 LASSİE	20.45 BEŞ DAKİKA
18.30 ATLI KARINCA (ÇOCUKLARA)	20.50 ŞENLİK (İZLENMESE DE OLUR)
19.00 SPENCER'İN PİLOTLARI	21.50 TV'DE SİNEMA
20.00 HABERLER	23.20 GÜNE BAKIŞ

bulmaca

SOLDAN SAĞA:

1 — Faşist bir cani tarafından katledilen yurtsever Cumhuriyet Savcısı (Adı, Soyadı). 2 — Ek - Bir «büyük» emperyalist devletin kendi dilinde kısa adı. 3 — Kanun - Bilgin. 4 — İskambilde birli - T[ERSİ], C[emaat] (es[ki] d[il]de). 5 — TERSİ, Sene - Bir uz kıkk öl, çüsü birimi. 6 — Unsur, öge - Su (eski dilde). 7 — Yol gösterici. 8 — Mustafa Suphi tarafından kurulan Türkiye İşçi Sınıfı Partisi - TERSİ, Siyah. 9 — Bir ajansın simgesi - Bir emir. 10 — Öfkeli - Neodimin simgesi. 11 — Bırakma ayrılma - TERSİ, Gelecek (eski dilde). 12 — Bir general rütbesi - Sermaye. 13 — Emperyalist ülkelerde sanayiye hükmeden mali kurumlar. 14 — Fakat - Rüzgâr.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Felsefi materyalizmin doğa ve topluma bakış yöntemi - Padişah çadırı. 2 — İhtimal - TERSİ, Bir deniz kuşu. 3 — TERSİ, Ölü karşıtı - Serinlemek içi elde sallanan şey - Sodyumun simgesi. 4 — TERSİ, Bir mutfak eşyası - TERSİ, Amerikyumun simgesi - TERSİ Bir kuş. 5 — Bir soru - TERSİ, Boş gezen - TERSİ, Haftalık bir dergi. 6 — Haya duygusu - Bir kadın adı - TERSİ Bir göz rengi. 7 — Sömürünün bulunduğu yerde o da vardır - Tavla oyununda kullanılır - Üretim. 8 — İnce ip - Bir tartı aleti. 9 — Hapishane (halk dilinde) - Söz - Ağacın kolu.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ:

SOLDAN SAĞA:

1 — Kerem Gibi. 2 — Alevi - Sis. 3 — Tanecik. 4 — Atamak. 5 — İst - Halat. 6 — At - Rana. 7 — Merak - raN. 8 — No - Gayrı. 9 — Roma - Tay. 10 — Asal - At. 11 — Kanada. 12 — Om - Liman. 13 — Rize - Alem. 14 — Katı - Aya.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Katliam - Rekor. 2 — Ela - Steno - Amik. 3 — renaT - Roma - zA. 4 — Evet - La - Asalet. 5 — Micalt - Kg. - Adi. 6 — İmar - Atlama. 7 — İskalarya - Ala. 8 — Bİ - Kanarya - Ney. 9 — İsa - Tanı - Tİ - Me.

radyolar

TRT 1

05.00 Açılış
07.30 Haberler
10.01 Arkası Yarın
10.30 Hafta Sonu (1)
13.00 Haberler
16.20 Halk Müziği Sanatçılarımız
19.00 Haberler
20.15 Konuşa Konuşa
21.30 Dinleyici İstekleri
23.00 Haberler
23.10 Cumartesiden Pazara
05.00 Gece Yarısı

TRT 2

08.00 Gün Başlıyor
09.40 Sularımızdaki Servet
11.35 Siyasal Hayat - Siyasal Güçler
13.00 Haberler
14.00 Öğretmenler Odası
14.40 Çevre Sorunları
16.20 Arkası Yarın
19.00 Haberler
23.30 Haberler
23.55 Program ve Kapanış

TRT 3

07.00 Açılış
09.00 Sabah Konseri
11.15 Öğleye Doğru
13.45 Müzik Köşesi
16.00 Saz Eserleri
17.00 THM
18.30 Türk Bestecileri
20.00 Müzik Sözlüğü
21.30 Senfonik Müzik
24.00 Gece ve Müzik
01.00 Kapanış

yurt haberleri

6 AYDAN BERİ KAPALI BULUNAN HAKKARİ — BEYTÜŞŞEBAB KARAYOLU AÇILDI

Altı aydanberi karla kapalı bulunan Hakkari-Beytüssebab Karayolu, Karayolları Ekiplerinin sürekli çalışmaları sonucu ulaşıma açılmıştır.

Hakkari - Beytüssebab Karayolunun «Süvari Halil» Geçidinin bir ay devam eden çalışmalar sonucu ulaşıma açıldığını belirten Karayolları Hakkari Şubesi ilgilileri, yolun ulaşıma açılması ile bölgede mahsur kalan 52 köyün de ulaşımının sağlandığını söylemişlerdir.

HAKKÂRİ'DE BİR HASTANE VE BİR DOKTOR VAR

Hakkâri'de yalnız bir hastane ve bir pratisyen doktor bulunmaktadır. Bu arada İl'de laboratuvar teknisyeni ve röntgen teknisyeni bulunmadığı için röntgen çektirmek isteyen hastalar Van Diyarbakır veya Arzurum'a gitmek zorunda kalmaktadır. Bu durum ise yoksul insanların iyice çaresiz kalmalarına yolaçmaktadır.

Bu arada bu yıla kadar rotasyon usulüyle dahili ye, hariciye, nisaiye ve çocuk hastalıkları uzmanları birer ay Hakkari'ye gelmekteydi. Bu yılda bu sistem kaldırılarak Hakkâri birer ay Hakkari'ye gelmen doktorsuz bırakılmaktadır.

KIRKLARELİ KÖY-KOOP'UN ÜYELERİNE DAĞITTIĞI TRAKTÖR SAYISI 400'Ü BULDU

KIRKLARELİ

(ABC AJANSI)

Kırklareli KÖY-KOOP Birliği tarafından kooperatif üyelerine bugüne kadar dağıtılan traktör sayısının 400'e ulaştığı bildirilmiştir.

Romanya'dan ithal edilen ve her biri 126 bin 500 liradan satılan Üniversal 445 marka traktörlerin dağıtımı sırasında bir konuşma yapan Birlik Başkanı, sırada bekleyen 400 kişiye daha traktör verileceğini açıklamıştır. Hızlı bir gelişme örneği göstererek, ortak sayısı 400'den 6 bine yükselen Kırklareli KÖY - KOOP Birliğine üye kooperatif sayısı da 60'ı bulmuştur.

Dağıtımı yapılmak üze re Birlik binasının önüne park edilen 72 traktörün çeşitli yerlerine «Sömürüye Son», «Üreten de Yöneten de Biz Olacağız», «Aracıya Paydos» yazılı dövizler asılmıştır.

ESKİŞEHİR'DE TARIMIN TEKNİK OLARAK YAPILMAMASI VERİMDE EN AZ YÜZDE 30 KAYBA NEDEN OLUYOR

ESKİŞEHİR (THA)

Eskişehir'de tarımın tekniğe uygun olarak yapılmaması nedeniyle her yıl en az yüzde 30'luk üretim kaybına uğrandığı açıklanmıştır.

Eskişehirli çiftçiler tekniğin yeni gelişmelerini uygulayamadıklarını, bu nedenle büyük üretim kayıplarıyla karşılaştıklarını belirterek şunları söylemişlerdir:

«Ülkemiz bir tarım ülkesi olmasına rağmen bu konudaki gelişmesinden yeterince yararlanamıyoruz. Son yıllarda bu alanda büyük bir gelişme olmasına rağmen bunun yeterli olduğunu söyleyemeyiz. Bu konudaki eksikliğimiz nedeniyle her yıl yüzde 30'luk üretim kaybına uğramaktayız. Tekniğin gelişmesinden yeterince yararlanabilsek üretimimiz daha fazla artacaktır. Bu ekonomik bakımdan gelişmemize büyük ölçüde yardımcı olabilecek miktardır.»

Faşizm Türkiye'de tırmanırken, tarihin dersleri ve sosyal demokrasinin yanılgıları

CHP anti-faşist savaşımda yerini alacak mı?

★ AVUSTURYA'DA, KENDİLERİNE ANTİ-FAŞİST CEPHE ÖNEREN KOMÜNİSTLERE SOSYAL DEMOKRAT BAKANLAR «O KÜÇÜCÜK PARTİ Mİ! BİZİM ARKAMIZDA KİTLELER VAR» CEVABINI VERİYORLARDI.

★ VE 1978 TÜRKİYESİ'NDE, İŞÇİ SINIFININ TIRMANAN FAŞİZME İHTAR EYLEMİNE ECEVİT HÜKÜMETİ CEPHE ALIYOR, EYLEMİ «PROVOKASYON» VE «TUZAĞA GELMEK» OLARAK NİTELİYORDU.

Oya BAYDAR

Genel grev önerilerine 'provokasyon, diyordu sosyal demokratlar

-7-

Almanya'da Nazizmin tırmanışı ve iktidara gelişi örneği ne kadar öğretici ve çarpıcı olursa olsun, Avusturya ve İtalya örnekleri de, faşizmin yükselip yerleşmesinde sosyal demokrasinin ve işçi sınıfı partilerinin karşılıklı yanılgı ve hatalarını ortaya koyması bakımından o ölçüde ilginçtir.

İkinci dünya savaşı sonunda, tıpkı Almanya'da olduğu gibi Avusturya'da da Sosyal demokratlar çok güçlüydüler. 1918'de oyların yüzde 40'ından fazlasını alarak tek başlarına iktidara gelmişlerdi. Üstelik Türkiye'de gözlendiği gibi, sosyal demokratların bir «yarı iktidar» durumları da yoktu. Tüm güç ellerindeydi. Orduya, devlet mekanizmasına çok büyük ölçüde hakimdiler. Bu durumda parti, faşizmi daha ilk adımlarında başlamadan bastırabilirdi. Ancak, bir zaman sonra Alman Sosyal Demokrat Partisinin başına gelenler, onların dabaşına geldi. İşçi sınıfı ve komünistlerden korkuları, burjuvaziden korkuya ve burjuvazi ile savaşmaya egemen oldu. Bu korku içinde, git gide burjuvaziye yaklaştılar; tekelcilere daha büyük imkânlar tanıdılar. Burjuvazinin, gücünü pekiştirmesine izin verdiler. İşçi sınıfına değil, burjuvaziye güvendiler. Burjuvazi, daha sosyal demokratlar iktidardayken büyük Anayasa değişiklikleri yaptırdı. Devlet mekanizmasından, sosyal demokrat memurların tasfiyesi, Sosyal demokratların gözleri önünde ve onların izinleriyle oldu. Böylece eli kolu bağlanmış, daha doğrusu tüm gücüne rağmen elinin kolunun bağlanmasına izin vermiş olan sosyal demokratların kitleler içinde de itibarlarını yitirdikleri ve gerilemeye başladıkları gözlendi. Burjuvazi, sosyal demokratların yardımıyla işçileri zararsız hale getirerek ipleri ve iktidarı eline almıştı artık. 1927 yılında Avusturya Sosyal Demokrat Partisi görünüşte ve lafta son derece ileri bir program kabul etti. Bu program Linz Programı diye bilinir. Linz Programına Avusturya büyük burjuvazisinin ses çıkarmamasının nedeni, iplerin kendi ellerinde olduğunu, bu programın emekçi yığınları kandırmaya, uyutmaya yöneldiğini ve bundan başka da bir işe yaramayacağını bilmesiydi. Nihayet faşizm Avusturya'ya tüm şiddeti ve kanlılığıyla geldi. 1934 yılında, Avusturya işçi sınıfı elde silah teslim oldu, daha doğrusu teslim edildi faşizme.

Sosyal demokrasinin kendi solundan, komünistlerden korkusu, 1934'te Avusturya Nazileri ayaklandığında kendilerinin de faşizme yem olmasını engelleyemedi.

Oysa faşizmin adım adım yaklaştığı bir süreç boyunca, Avusturya'da Komünistler, Avusturyalı sosyal demokrat önderlerin, **«Küçücük bir parti [illegible] bizim arkamızda ise en geniş kitleler var. O küçücük Komünist Partisi Birleşik Cepheye ne katkıda bulunabilir ki»** dedikleri o «küçük parti», sosyal demokratları sürekli olarak uyarıyordu, burjuvazi ile uzlaşma, ipleri burjuvazinin eline verme, işçi sınıfına ihanet politikasının terk edilmesini, faşizme karşı Birleşik Cephenin oluşturulması için çırpınıyordu.

DEVRİMİN EŞİĞİNDEN FAŞİZMİN KUCAĞINA: İTALYA

İtalya'da durum görünüşte biraz daha farklıydı, ama, özünde hiç de farklı değildi. 1919-1920 İtalya'da da işçi sınıfının devrime en yakın olduğu dönem oldu. 1920 seçimlerinde Sosyalist Parti (ki henüz içinden komünistler ayrılmamıştı ve Avrupa'nın sosyal demokrat partilerine yaklaşan sol bir yapısı vardı) büyük başarı sağladı. Sendikaların birliği ve 10 milyon işçiden 4 milyonunun Sosyalist Partiye bağlı Genel-İş Konfederasyonu içinde yer almaları gerçekleşti. Grevler, toprak işgalleri, çeşitli eylemler tüm ülkeyi sardı. Eylemler ve devrimci hareket parti içinde Gramsci önderliğinde bir sol kanadın insiyatifinde gelişiyordu. Bu durum Sosyalist Partinin sağ liderlerini, öylesine korkuttu ki, tıpkı diğer örneklerdeki sosyal demokratlar gibi davrandılar ve burjuva hükümetiyle anlaşarak toprakların ve fabrikaların terkedilmesi kararını aldılar. O günlerde, iktidarı alabilmek için İtalyan sosyalistlerinin ellerini uzatmalarının yeterli olduğu söylenir. Sağ tutum sonucunda Parti bölündü. İşçi eylemlerini bir kanat götürürken, parti merkezi eylemlere katılan işçileri bile partiden atmakta sakınca görmedi. Bunalımın arttığı, faşizm tehlikesinin tüm Avrupa da yükseldiği bir dönemde, birliğin pekiştirilmesi bir yana, Sosyalist Partinin kendisi bile bu döneme bölünmüş olarak giriyordu. Öte yandan top[illegible] saran huzursuz[illegible]k karşısı[illegible] Mussolini, küçük burjuva katmanların huzur isteği ve önyargılarını sosyalistler[illegible] çok daha iyi değerlendiriyor ve işçi hareketlerini «anarşi» ile suçlarken, tüm bu hareketlerden huzursuz yığınlara, disiplin ve düzen vaadediyordu. 1922 yılında Partideki bölünme resmîleşti, Ocak 1922 Liverno Kongresinde, Gramsci ve Togliatti gibi marksistlerin önderliğinde bir grup, Sosyalist Partiden ayrılarak Komünist Partisini kurdular. Bölünme özellikle faşizme karşı alınacak tutum konusunda belirmişti. Artık **Sosyalist Parti,** diğer ülkelerde örneklerini gördüğümüz bir Sosyal Demokrat Parti niteliğindeydi. Daha ayrılık anında, bölünmeye rağmen faşizme karşı güçbirliği yapılabileceğini ve yapılması gerektiğini belirten Komünistler, aynı ısrarlı çağrıyı 1924'de bir Ortak Cephe çağrısı şeklinde yenilediler.

YIL 1924: MUSSOLİNİ BAŞBAKAN OLUYOR

Mussolini, büyük bir toplumsal bunalım içinde çalkalanan İtalya'da sosyalistlerin ellerinin altındaki devrime, sınıf uzlaşmacılığı yüzünden ellerini uzatamamaları, tekelci sermayenin savaş sonrasının bunalımını ne bahasına olursa olsun aşma tutkusu, en geniş kitlelerin, «anarşi» denen huzursuzluklardan elemen demeleri ve düzen istemeye başlamaları ve parlamentodaki liberallerin çaresizliğinden de yararlanarak Başbakan oldu. İktidarının ilk döneminde sosyalist milletvekili Mateotti'nin faşist milisler tarafından öldürülmesi olayı onu son derece sallantılı bir duruma getirdi ve kamuoyunda büyük tepki yarattı. Ancak Parlamentodaki liberal kanatların ağır basmasıyla muhalefetin yüklenişi başarılı olamayıp Mussolini 1924'de yeniden güvenoyu alınca Sosyalistlerin de dahil bulunduğu parlamento muhalefeti parlamentonun hukuk dışı olduğunu ilan ederek bir hükümet bunalımı yaratma hayaliyle «avantino»ya çekildiler. Muhalefetin bu çekilmesini, bizzat Mosllini, sonradan, «faşist iktidarı güçlendirebilmek açısından kendisine en yararlı bir olay» olarak nitelemiştir. Komünist Partisi (ki o zaman hâlâ resmen kapatılmamıştı) bu çekilmeye katılmayan tek parti oldu. Komünistler, Parlamentoyu tümden Mussolini'nin eline bırakmanın umutsuzluğunu ve tehlikelerini görerek liberallerin ve sosyalistlerin de dahil olduğu muhalefete, ayrı bir Parlamento kurulmasını önerdiler. Bu öneri bir «Birleşik Cephe» kurulması önerisiydi. Avantino Muhalefetinin lideri Amendola, hani daha sonra kendisi de faşistlerce öldürülecek olan Amendola, o zaman şöyle diyordu: **«Önerdiğiniz cepheyi kim yönetecek? Topluluğu kim eyleme sokacak? Öncü kim olacak? Siz mi?»** Ardından da 8 Kasım 1924'de, Komünistlerin önerisinden kuşkulanan sosyalistler liberallerle birleşerek **«Liberal ve Demokratik Güçlerin Ulusal Birliği»**ni kurdular. Böylece sosyal demokratlar ([illegible] sosyalistti İtalya'da) anti-faşist savaşımın işçi sınıfının siyasal gücü dışında mümkün olamayacağı gerçeğini bir yana bırakıp sınıf uzlaşmacılığını faşizm karşısında bile somutladılar. Ama İtalya'da da korku ecele mani olmadı: 1926 yılında artık Parlamentoda en ılımlısından da olsa bir muhalefet bulunmuyor, liberallerin yanında sosyalistler de faşizme teslim oluyorlardı. Sosyal-demokrat liderlerin kimisi öldürüldü, kimisi sürüldü.

BU KADAR TEKRAR GERÇEĞİN İFADESİDİR

Faşizmin bu en klasik örnekleri yanında 1920-1946 arasında, Avrupa'da sonra da günümüzde Latin Amerika'da, hatta Uzak Asya'da, veya hemen burnumuzun dibinde Yunanistan'da ve Türkiye'de çeşitli faşizm veya faşizan gidiş örnekleri var. Şaşırtıcı olan, herşeyin ne kadar bir birine benzediği, benzer nedenlerin benzer sonuçları nasıl aynen denebilecek kadar benzer şekilde tekrarladığı.

Bu kadar çok tekrar, bir toplumsal yasa gerçeğinin ifadesi değil mi? Ve Türkiye'nin, Türkiye'de sosyal demokrasinin ve Türkiye işçi sınıfı hareketinin bu toplumsal yasalar dışında kalabileceği nasıl düşünülür.

Bulgaristan'da 1923'de, daha sonra 1934'de, yani en kanlı iki faşist darbe arifesinde, komünistler, Tarım Birliği liderlerine ve sosyal demokratlara faşist darbe geliyor, Birleşik Cepheyi, anti-faşist halk cephesini oluşturalım diyorlardı. **«Kitle gücümüz var, kendi gücümüzle çözümleriz»** cevabını alıyorlar üzerlerindeki baskı yoğunlaştırılıyordu. Sonra faşist darbeler geldiğinde, en kanlı şekilde tasfiye edilenler sosyal-demokrat veya Tarımcı liderler oluyordu.

Almanya'da Komünistler 1919'da devrimi kanla bastırmış olan Sosyal Demokratları, Hitler'i durdurmak için güçbirliğine ve göreve çağırıyorlardı. Örneğin 20 Haziran 1932'de, Von Papen, Nazilere şirin görünmek için, seçimlere onbeş gün kala Prusya eyalet hükümetini dağıtıp Sosyal Demokrat Bakanları kapıdışarı ettiğinde, Komünistler Sosyal Demokrat Partiyi Genel greve çağırıyor, ama onlardan «red» cevabı alıyorlardı. Sosyal Demokratlar ise Anayasa Mahkemesine bir çağrı ve protesto göndermekle yetiniyorlardı. 30 Ocak 1933'de, Hitler resmen iktidara gelirken, komünistlerin genel grev önerisi Sosyal Demokratlarca, Komünistler «provokatör» olarak nitelendirilip geri çevriliyor, işçilere yapılan çağrılarda, **«komünistlere uymamaları faşist diktatörlüğe karşı pasif kalmaları, fırtınanın geçmesini beklemeleri»** öneriliyordu. Ama fırtına, geçmek şöyle dursun, bir yıla kalmadan, sosyal demokratları da süpürdü, götürdü.

BU NE KADAR BENZERLİK BÖYLE!

Avusturya'da, kendilerine anti-faşist cephe öneren komünistlere sosyal-demokrat Bakanlar **«o küçücük parti mi! bizim arkamızda kitleler var»** cevabını veriyorlardı. İtalya'da, Sosyalist ve Liberal muhalefet, kendilerine Ortak Cephe çağrısı ile gelen komünistleri küçümseyerek **«siz mi öncülük edeceksiniz cepheye»** diyor ve sağ bir güçbirliği örgütlemeye çalışıyordu. Çekoslovakya'da Sosyal Demokrat Bakanlar Hitler ajanlarının kışkırtmalarıyla gelişen Henlein Nazi hareketine karşı önlem almak bir yana anti-faşistleri, komünistleri tutukluyor, her türlü ortak eylem önerilerini reddediyorlardı.

Ve 1978 Türkiye'sinde işçi sınıfının, faşizme ihtar eylemine, ge[illegible]sıyla gerçekleştirilen bu eyleme, Ecevit hükümeti cephe alıyor, eylemi **«provokasyon»** ve **«tuzağa gelmek»** olarak niteliyor, binlerce kişi gözaltına alınırken, yüzlercesi tutuklanıyordu.

— YARIN —

HATALARIN TEKRARLNMADIĞI BİR ÜLKE: FRANSA

yanlış duran

UZUN HİKÂYE

yazan: KEMAL AYDIN

-7-

Ayşadudu yel gibi eve vardı, çevresine bile bakmadan sofra bezini serdi. Kıymalı pilavdan koca bir sahan, ayrandan bir tas doldurdu ortaya koydu.

Duran kederli başı yere eğik, ocağın başına yan lığına yamışmış oturuyor, karısının gelişine, sofrayı serişine yan yan bakıyordu. Saçı sakalına karışmış isli yüzü belli bellisiz ışıyordu. Kış gününde saça sakala bakan kim.

Çocuklar pilava saldırmışlardı bile! Duran kalkmadan çulun üstünden kayarak geldi sofraya yanaştı. Bir pilavdan bir ayrandan almak üzere bir müddet kaşıkladıktan sonra, nerden aklına geldiyse:

«Biliyor musun avrat ne yapalım?» dedi.

«Bilmiyorum,» diye ona baktı kadın, «ne yapalım?»

«Bir inek de biz alalım!»

Kadın güldü.

Duran dikleşti:

«Ne gülüyorsun? Dökülelim yığılalım bir inek de biz alalım.»

Kadın:

«Fol yok yumurta yok, ne yapacağımızı, ne alacağımızı şaşırdık.»

Öteki:

«Dur sen avrat, şaşırmadık. Beni iyi dinle. Ev yapma işi biraz sonraya kalsın. Oldu olacak biraz daha sıkışıverelim bir göz damda! Ne dersin? Şu ayran canıma değdi. Anasını satayım, ne edelim edelim, bir inek de biz alalım.»

Büyükçe kız:

«Alnı nokta nokta benli olsun alacağımız inek baba.» dedi.

Ayşadudu farkında olmadan doyumu sınırsız bir özlemin içine düşmüş, boyuna gülümsüyordu:

«Sütü bol olsun da nasıl olursa olsun.»

«Elbet sütü bol...» dedi Duran da.

Ayşadudu'nun zihni sözle de olsa, bir ineğe kavuşmanın sevinciyle alıp veriyordu:

«Neyile alacağız ya ineği?» diye sordu.

Duran:

«Kolay!»

Kadın yarı hayret:

«Nasıl kolaymış o?»

«Kolaylığı şu kin, şu ev işi öyle bir kalsın.»

«Eee, kaldı diyelim?»

«Kulacaya ekin ekeceğiz değil mi?»

«Ekeceğiz, hadi ektik deyelim...»

(DEVAM EDECEK)

tırmık

AYDIN ENGİN

Vah zavallı kapitalizm

İki arkadaşmışlar. İkisi de halen yaşıyor. O yüzden adlarını değiştirip de yazalım. Ali ile Mehmet diyelim. İkisi de başkentte mazbut yaşayan birer devlet memuru. Yıllar boyu, işten çıktıktan sonra, adeta abone olmuşcasına Ankara'nın ortahalli bir meyhanesine gider akşam yemeklerini birer kadeh rakı ile destekleyip yerler ve sonra da evlerine dönerlermiş.

Ama oldum bittim, bu yemeklerin sonunda hır çıkarmış. Halim selim bir adam olan Ali; ikinci kadehin yarısına geldikten sonra «canavar» kesilirmiş. Sağa sola saldırır, garsonları paylar, azarlar, olmadı hır çıkarırmış. Mehmet'in payına da, üstelik yıllar yılı ve her Allahın günü Ali'yi yatıştırmak, «anan yahşi, baban yahşi» deyip kazasız belasız o akşamı da savmak düşermiş.

İkinci kadehin yarısına gelindikte, Ali bir saattir yemek yediği tabağa diker gözlerini ve sonra kükrermiş:

— Garson!

— Buyur beyim.

— Bu tabağın pisliği ne böyle?

— Aman beyim, deminden beri...

— Konuşma lan...

Ali fırlatır atarmış tabağı. Şangır, şungur, derken Mehmet ellerine yapışırmış arkadaşının:

— Aliciğim, tosunum, yapma, etme, eyleme... Gözünü seveyim bak rezil oluyoruz. Hadi benim aslan Aliciğim...

Ali onu dinlemez narasını patlatırken, ister istemez kendine bakan bir başka müşteriye takılırmış:

— Ne bakıyorsun lan?

— Ben mi?

— Yok baban! Hiç mi adam görmedin?

Adamcağızın cevap vermesine fırsat kalmadan salata tabağı başından aşağı geçirilir ve tabii Mehmet yine devreye girermiş:

— Aliciğim. Koçum... Tosunum... Yiğidim...

Sonra müşteriye döner:

— Beyfendi kusuruna bakmayın... Aliciğim bugün biraz sinirli de... Aman beyim büyüklük sizde kalsın...

Sonra tekrar Aliye:

— Aslanım... Canım kardeşim. Etme, eyleme... Rezil oluyoruz... Hadi Aliciğim, zaten gecikti... Hadi çıkalım benim aslan arkadaşım...

Bu her gece, ama her gece böyle olurmuş...

Bir gün «tak» demiş Mehmet'e...

Gene mutadları gereği oturmuşlar aynı meyhaneye. Ali henüz, uslu mu us[illegible]

Mehmet eline servis tabağını alıp gürlemiş:

— Garson!

— Buyur beyim.

— Bu kirli tabağı al da babana servis yap sen... Ulan ben adamı ne yaparım biliyor musun sen?

Ardından bomboş ve tertemiz servis tabağını çarpmış yere kırmış...

Ali şaşkın bakarken, Mehmet masaya gelen peyniri şöyle bir koklamış ve gürlemiş:

— Kokmuş ulan bu peynir. Bana kokmuş peynir yedirecek adam daha anasının karnından tevellüd etmedi anladın mı?

Haydiiii, peynir tabağı, taaa tezgâha kadar gidip duvarda parçalanmış...

Ali şaşkın, sonra çaresiz, yapışmış Mehmet'in kollarına:

— Mehmetçiğim, tosunum, yiğidim... Etme eyleme. Bak rezil oluyoruz. Aman benim arkadaşım...

Nafile... O gece roller yüz seksen derece tersine dönerek sürmüş...

Rivayet olunur ki o geceden itibaren Ali bir daha meyhanede hır çıkarmamış...

***

Şimdi, durup dururken bu hikâye nereden aklımıza geldi?

Hele hele, yazının başlığı ile bu hikâyenin ilgisi ne?

Pek bu hikâye ile ilgisi yok ama, «kapitalizm» üstüne bugünlerde çeşitli burjuva partilerinin yazıp çizdiklerine, söylediklerine baktık da bu hikâye aklımıza geldi.

Hikâyemizdeki Mehmet'in tavrı haklılıktan kaynaklanıyor.

Buna karşılık «kapitalizme» verip veriştiren faşistinden, işbirlikçisine, «ağır sanayi (!)»cisine kadar tüm burjuva partilerinin tavrı «utanç»tan ve kuzu postuna bürünme numarasından kaynaklanıyor.

Baksanıza faşizmi kurumlaştırmaya çabalayan faşist parti'nin başından dibine kadar tüm mensubu «Kahrolsun kapitalizm» diyor. Bununla yetinmiyor ve ekliyor:

— Kahrolsun tekelci sermaye...

Bu laflara, sloganlara bakıyorsunuz, ardından bilimsel bir kitabı açıp faşizmin tanımını okuyorsunuz:

— Faşizm: tekelci sermayenin en kanlı, en şoven kesimlerinin zora ve zorbalığa dayanan açık diktatörlüğüdür... diyor bilim.

O zaman anlaşılıyor vehbinin kerrakesi. Faşistlerin halkın gözlerinin içine baka baka nasıl yalan kıvırdıkları...

Bu yetmiyor. Bakıyorsunuz, dinci MSP'nin liderinden, yazarına kadar tümü veryansın ediyorlar kapitalizme.

Kırk yıllık «kapitalizm neferi» Sükân Yolsuzlukları önleme Bakanı olunca veryansın ediyor kapitalizme.

Ardından «kur farklarının iadesi sorunu» mu doğru? Aynı kalemler başlıyor:

— Bu mülkiyete tecavüzdür.

Ciddi bir toprak reformundan mı söz ettiniz:

— Tapuyu deldirmeyiiiiiiiz... Bu komünistliktir.

Kredilerin dağıtımında kamu kuruluşlarına öncelik mi tanınacak:

— [illegible]... Bu özel teşebbüs erbabını yok etmeye yönelik bir komünist komplosudur...

***

Başta anlattığımız hikâyeden burada ayrılıyoruz işte. Hikâyedeki Ali gibi değil sosyalistler. Ali gibi «haksız» değil. O yüzden rol değiştirtmeye çabalayanların numaralarını yutmazlar.

Sosyalistler kapitalizme karşıdır. Onu bir sömürü düzeni olarak bilimle mahkum ederler. Kapitalizm şakşakçılarının kapitalizme düşman görünme numaralarını açığa çıkarmak da kapitalizme karşı sürdürülen ardıcıl savaşımın gereğidir...

TÜRK NAZİLERİ VE 1960 DARBE GİRİŞİMİ

İkinci Bölüm

Aydemir 14'leri "fikirsiz topluluk„ olarak niteliyordu

Ender Kâmil Boyac

-38-

Ayrılırken Aydemir: «Beraber olamadığımıza üzgünüm, ümit ederim ki, ileride karşı karşıya gelmeyiz...» demek suretiyle, kendisine olan itimadını ve bize acıdığını, bizim de üzerimizden geçmek (Bu sözleri aynen 14'lerin de üzerinden geçeceğiz, bize uymayanları yok etmek zorundayız, şeklinde kendi arkadaşlarına söylemişti.) niyetinde olduğunu açıklamış oldu. Hiç cevap vermedim ve Aydemir'i bir daha görmedim. Allah Rahmet eylesin...

«Görüşmeler, toplantılar uzadıkça ve kapsamı genişledikçe, siyasi bir güç haline gelmek, dağınık halde bulunan bu grupları birleştirerek herhangi bir aksiyona girişmek bana imkânsız görünmeye başladı...» (Orhan Erkanlı, Anılar-Sorunlar-Sorumlular, s.191-196)

PEKİ TALAT AYDEMİR, 14'LER HAKKINDA NE DÜŞÜNÜYODU?

O da şöyle yazar anılarında:

14'LERLE YAPILAN İLK TEMASLAR- ONLAR HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİM:

«14'lerin 13 Kasım 1960 harekâtı ile nasıl yurt dışına uzaklaştırıldıklarını bilirim. 14 şahıs da kendine has ve fikir ve yaşayış tarzları vardır. Bunlar bir fikir topluluğu değildir. Rastgele bir dolmuşa doldurularak o günkü şartlar içinde M.B.K.ca zararlı görüldüklerinden ihraç edilmişlerdir...

...Bazı 14'cü subaylar da Türkeş ve taraftarlarının milliyetçi oldukları nı söyleyerek mukaddesatçı icabında Nurcu fikirleri yayıyorlardı.

Nasyonal-Sosyalizm (Nazilik) fikirleri revaçta idi. Faşist fikirleri benimseyenlere rastlıyordum. Gençlerin doktrinlerin karşılığının neler olduğunu da hi bilmiyorlardı. Askeri idare diye birşey tutturmuş gidiyorlardı. Ordudaki bu akımı (Kemalizm) doktrinini yaymakla yüzde doksan önledik.

«Şimdiye kadar tebellür etmiş esaslı bir fikir ve doktrinleri yoktur. Zaten içlerinde fikir sahasında kendisini yetiştirmiş birkaç kişi vardır.

«Bunlar yurda döndüğü zaman münasebetlerimizin ne olacağını şu şekilde tesbit etmiştik:

1 — 14'leri kül olarak tanırız.

2 — Herhangi bir kadro birleşmesi olursa:

a) İlk önce doktrin üzerinde anlaşmamız şarttır.

b) Kadro içinde bazı tekliflerimiz olabilir.

3 — 14'lerin hepsi yurda dönmeden hepsinin fikirlerini tam olarak öğrenmeden tek taraflı bir angajmana gidemeyiz.

İlk defa yurda 14'lerden Orhan Kabibay ile Rıfat Baykal döndüler. 22 Şubatçılar içinde 14'cü geçinen arkadaşlar bunlara büyük kıymet verdiklerinden Edirne hududuna bunlar karşılamak için gittiler.

Ben bu hadiseden evvel 22 Haziran 1962 de yani 22 Şubattan (120) gün sonra ilk defa «22 Şubatın nedenleri» hakkında resmen yazılı olarak gazetecilere beyanat vermiştim. Sebebile de Birinci Koalisyon hükümeti yıkılmış, bir aydır hükümet kurulamıyordu. Bu davranış tam zamanında yapıldığı için İsmet Paşayı ve hükümeti sarstı. 22 Şubatçıların ilk mert sesi yükselmişti. Açıklama halk oyundan da çok iyi karşılandı. Türkiye'nin büyük gazetelerinde çeşitli şekillerde çıktı. Bu beyanat yüzünden T.C. Kanununun 161 inci maddesi gereğince takibata uğradım. Hakkımda dâva açıldı. (Aydemir, s.190)

«Orhan Kabibay ve Rıfat Baykal'ın Ankara'ya gelişinde içimizdeki 14'cüler bir kuvvet gösterisi yapmak istiyorlardı. Kabibay ve Baykal'ı Ankara'nın dışında karşılayıp şehir içine nümayişle sokmak çabasında idiler. Beni de bu karşılama töreninde en ileri safta görmek istiyorlardı. Bu hususta Emin Arat'ın evinde ben -Bahtiyar Yalta- Emin Arat- Rıfat Ertem konuştuk karar aldık.

Hareket tarzımızı tayin ettik, tanıyan yakın arkadaşlar şehir dışında karşılayacaklar, ben ise O.Kabibay'a kalacağı eve geldikten sonra nezaket ziyaretine gidecektim, bu kararım Yb. Mustafa Ok tarafından tenkide uğradı: «Albayım hayatınızın en yanlış kararını verdiniz, gidip yoldan karşılamanız lâzım. Eğer daha evvel karar vermeden bende konuşmalarda bulunsa idim, bu kararı bize verdirmez, tesir ederdin.» dedi. (Çünkü Mustafa Ok, kuvveti nerede görürse o yana sessizce kayacak tiynettedir.) 14'ler zamanında itibar görerek Yassıada İrtibat Bürosunda çalışmıştı. Onlara karşı ayrıca da bir vefa borcu vardı. Bizden daha büyük bir kuvvet taşıdıklarını sanıyordu.

(DEVAM EDECEK)